

KURYER WILEŃSKI

G A Z E T A

URZĘDOWA, POLITYCZNA I LITERACKA.

WYCHODZI WE WTORKI I PIATKI.

Cena na miejscu: Roczna rs. 10, Półroczna rs. 5, Kwartałowa rs. 3, Miesięczna rs. 1,
Z przesyłką: Roczna rs. 12, półroczna rs. 6, kwartałowa rs. 3 kop. 50.
Za wiersz ze 40 liter ogłoszenia płaci się 17 kop. sr.

T R E Š Ć.

Dział urzędowy: Najwyższy Ukaz.—O dostarczeniu wiadomości o stanie turem i utrzymaniu w nich aresztantów.—Warszawa.—Posiedzenia Wileńskiego urzędu gubernialnego do spraw włościańskich.

Dział nieurzędowy. Wiadomości zagraniczne: Pogląd ogólny.—Włochy.—Francja.—Anglja.—Austria.—Prusy.—Ameryka.—Czarnogóra.—Depesze telegraficzne.

Dział literacki: Posiedzenia Wileńskiego gubernialnego komitetu statystycznego.—Powieść P l u g a: „Dzieciol.”—Przegląd: miejscowy i pism czasowych.—Listy: z Wiednia.—z Waszyngtonu, z Ukrainy, i z Królewca.—Rozmaitości.—Wiadomości bieżące.

Dziennik Wileński.— Ogłoszenia.

Dział urzędowy.

St. Petersburg, 28 kwietnia.

UKAZ NAJWYŻSZY,

O podaniu wiadomości o stanie więzień i aresztantów w nich
trzymanych.

dany na imię pana zarządzającego ministerjum skarbu.

Przez ukaz Nasz, dany w dniu 44-tym bieżącego kwietnia, zwolnowi panu uczynić siódme 5% zagraniczną pożyczkę, z t. m., w summy, mające wpłynąć na rachunek takowej, były oddawane bezpośrednio wiedzy banku państwa, wyjątkowo w celu zasilenia finansu wymiany biletów kredytowych. My poruczyliśmy panu przedewszystkiem na potwierdzenie Nasze prawda o otwarciu stopniowej wymiany biletów kredytowych na monety brzożącą.

Teraz, po zabezpieczeniu wpłynięcia pomienionej pożyczki, uważamy za dobre przystąpić niezwłocznie do wprowadzenia w wykonanie projektów N a z y c h dla postawienia systematu pieniężnego na pewnych zasadach, i dla tego otworzyć w banku państwa zamiane biletów kredytowych na następujących przez N a s utwierdzonych prawidłach, rozkazujem:

1. Wydanie z banku państwa srebra i złota monetą i w sztabkach na zamianę na bilety kredytowe i na odwrót, biletów kredytowych na zamianę na srebro i złoto w monocy i sztabkach, zacząć po cenach niższych oznaczonych.

2. Zaczynając od tych początkowych cen, stopniowo podwyższać cenę, wedle jakiej bilety kredytowe przyjmowane być mają na zamianę na srebro i złoto w monocyje sztabkach, i stosownie do tego oznaczając cenę, wedle jakiej srebro i złoto w monocyje sztabkach przyjmowane być mają na zamianę na bilety kredytowe, z t. j. żeby wartość biletów kredytowych stopniowo ustawić na równi z brzożca moneta.

3. Rozmianę otworzyć w banku państwa od 1 maja 1862 roku, w każdej gubernii, wiele w nich znajdowało się rzeczywiście w latach 1857, 1858 i 1859, z podziałami przepisane osobną na to formą, ile kosztowało ich utrzymanie, włącznie z wydatkami na reparację i konserwację. Wzrostu i utrzymania, zrzędu i z jakich summ pokryto to rozchody

9. Potem, od 1 sierpnia 1862 roku, uskuteczniać roziinanie po
nia za półimperjal pięćset szesdziesiąt kopiek i za monetę
ebrną rublowa sto osiem kopiek i pół.

5. Srebro i złoto w sztabkach zamieniać na bilety kredytowe na odwrót, bilety kredytowe na srebro i złoto w sztabkach, stosownie do oznaczonych w p.3 i 4 cen na monete.

6. Później, aż do postawienia wartości biletów kredytowych na równi z monetą brzeżaną, zniża stopniowo cenę złotych półimprjatołów, srebrnych rubliok i monet, zważając na to jak idzie wojna; a

7. Za bilety kredytowe składane na zamianę, wydawać środki z rublowa lub rubla, półimperialowa moneta... wydł...
zadaniem założeniu takiej ceny, o czym masz pan przedstawiać, za
kadem razem, na Nasze potwierdzenie.

Na autentyku własną JEGO CESARSKIEJ MOŚCI
ręką podpisać:

St.-Petersburg, 25 kwietnia 1862 r.

ВИЛЕНСКАГО ГУБЕРНСКАГО СТАТИСТИЧЕ-
СКАГО КОМИТЕТА.

образом собирать такие и как должны быть распределены занятия между членами комитета. Кроме сего комиссия должна составить программу памятной книжки на сей год и содвигать редактору, который будет назначен в общем заседании, в собрании и обработке статей, пригласив к участию в этих трудах гг. членов, кои изъявляя на сего заседание. За тем, по составлении плана статистических работ и программы памятной книжки, комиссия обязана представить такие на рассмотрение и утверждение в общем заседании комитета. Совещания комиссии должны происходить по мере надобности и, по крайней мере, два раза в месяц, о последствии же оных помощник председателя докладывает, каждый раз, г. председателю. В последствии, по исполнении этого основного поручения, комиссия обязана будет рассматривать, проверять и обрабатывать представленные в оную статьи и материалы, докладывая о том и представляя на окончательное утверждение в заседаниях комитета. Присутствующие, вполне разделяя такое мнение, просили г. председателя, для составления упомянутой комиссии, назначить членов по собственному усмотрению. Почему г. председателем назначены членами редакционной комиссии гг. действительные члены: Н. И. Малиновский, А. Ф. Адамович, М. А. Крупицкий, М. И. Гусев, В. И. Кузкин и А. К. Карев. Наконец по обсуждению возбужденного вопроса как часто должны происходить общие заседания комитета, признано необходимым, чтобы таковые происходили по крайней мере раз в два месяца.

ЗАМѢТКА НА „ПИСЬМО А. И. ГЕРЦЕНА КЪ РУС-
СКОМУ ПОСЛУ ВЪ ЛОНДОНѢ СЪ ОТВѢ-
ТОМЪ Д. К. ШЕДО-ФЕРРОТИ..

Недавно напечатана за границей и допущена къ продажѣ въ Россію очень интересная брошюра подъ названіемъ: „Письмо А. И. Герцена къ русскому послу въ Лондонъ съ отвѣтомъ и нѣкоторыми примѣчаніями Д. К. Шед-
 1857

Ферроти... Появление этой книги вызвано следующими обстоятельствами, изложенными на ее страницах Колоколомъ, издаваемымъ въ Англіи, русскимъ писателемъ, Александромъ Ивановичемъ Герценомъ (импущимъ также подъ псевдонимомъ Искандера), судя по словамъ г. Шедо-Ферроти, занимаема видное мѣсто въ европейской прессѣ и съ жадностью читается въ Россіи—такъ какъ онъ посвященъ исключительно, общенію преступныхъ дѣйствій частныхъ лицъ и сановниковъ, въ нашѣмъ отечествѣ. Види издателя были сначала очень умфренны. „Онъ ограничился требованіемъ освобожденія: слова—отъ цензуры, крестьянъ отъ помѣщиковъ и податнаго сословія отъ побоевъ. Средство къ достиженію предназначенной цѣли состояло въ убежденіи правительства принять соответствующія ей мѣры“. Въ такомъ тонѣ А. И. Герценъ издавалъ своей журналъ нѣсколько времени, но, мало по малу, у него появилась мысль, что „правительство не годится для осуществленія этой цѣли, что оно отожло свой вѣкъ и должно быть опрокинуто насильственнымъ образомъ. Вместе съ тѣмъ, въ немъ появилась увѣренность въ своемъ собственномъ политическомъ значеніи и надежда снова прійхать въ Россію, чтобы стать во главѣ политическаго переворота, должнствующаго произойти помимо правительства.. Тщеславіе Герцена (по увѣренію г. Шедо-Ферроти) росло не по днямъ, а по часамъ: даровитый писатель (Шедо-Ферроти называетъ его такимъ) возмечталъ стать въ уровень съ коронованными особами, добиваясь такой же деспотической власти. Вѣрность всѣхъ этихъ обвиненій г. Шедо-Ферроти подкрѣпляетъ, между прочимъ, слѣдующимъ фактомъ, который и подаль ближайшій поводъ къ появленію самой брошюры.

В № 109 Колокола. Герцен начал письмо на имя русского посла в Лондон (барона Брунова) под названием: «Буты и Касси». В этом письме Герцен сообщал своим русским читателям (а через посредство французского перевода и всей Европы), что он извещен

двумя анонимными письмами о намерении III-го Отделения собств. Е. И. В. Канцелярии—убить или похитить его изъ Лондона. Къ извѣстью о похищеніи Герцена не относился серьезно; „посудите сами, баронъ—писаль онъ—что я за Прозерпина съ бородой и что Шуваловъ онъ—что я за Колоса?“. Но намереніе, убійства за Плутономъ съ аксельбантомъ?.. Но намереніе, насколько казалось ему болѣе достовернымъ. Черезъ нѣсколько времени по напечатаніи этого извѣстія въ „Колоколѣ“, Шедо-Ферроти прислалъ Герцену письмо, въ которомъ, заступаясь за честь русскаго правительства, доказывалъ, что III-е Отдѣленіе не могло имѣть подобнаго намеренія „Вы, конечно—гордитесь онъ Герценъ—вашъ журналъ, пу—особа немаловажная, но изъ этого еще не слѣдуетъ, также немаловажный, но изъ этого еще не слѣдуетъ, чтобы русское правительство имѣло надобность васъ убить. Видно надъ вами подшутили, расчитывая на комодность нашего тиеславія и, къ сожалѣнію, не ошибавшись въ расчетъ...“ Но письма г. Шедо-Ферроти, не смотря на просьбу автора, Герценъ не напечаталъ въ своемъ журналѣ, находя его „Консервативнымъ и дидактическимъ“, и вмѣстѣ съ тѣмъ, предоставилъ автору дѣйствовать противъ „Колокола“, общими путями *гласности*. Г. Шедо-Ферроти рѣшился для этого издать отдѣльную брошюру, какъ письмо Герцена къ русскому послу, такъ и свой отвѣтъ на него съ присвокупленіемъ нѣкоторыхъ примѣчаній. Въ этихъ „примѣчаніяхъ“, Шедо-Ферроти сильно нападаетъ на Герцена за отказъ его напечатать возраженіе своего противника и подробно развиваетъ свои консервативныя мысли. Въ этомъ отказѣ, равно какъ и въ самомъ напечатаніи письма къ русскому послу, г. Шедо-Ферроти видитъ достаточныя доказательства непотрѣбнаго тиеславія Герцена и его желанія прослыть за особу первостепенной политической важности, жизни которой очень дорога для русскаго правительства. Брошюра эта напечатана въ Берго и продается у насъ по 75 к. за экземпляръ.

А. Ильяховскій.
(Нижне. Вѣст.)

Dział nieurzędowy.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Pogląd ogólny.

Pobyt króla Wiktora-Emmanuela w Neapolu coraz więcej zbliża go do ludności i coraz zblazniejszany wpływ wywiera. Król zwiedził flotę francuską, gdzie był najokazalej przyjęty i skąd telegrafował do Napoleona III, dziękując mu za te dowody przyjaźni, jakie co krok ze strony jego otrzymuje. P. Benedetti urządowi zawiadomił dwór włoski, że książę Napoleon z małżonką przybędą dnia 10 maja do Neapolu. Czekają więc Wiktora Emmanuela wielkie pociechy ujrzenia pierworodnej córki, której od początku 1859 roku nie widział. Księżna Klotylda-Marja-Teresa-Luiza, urodzona 2 marca 1843, zaczęła niedawno dwudziesty rok życia. W nowej ojczyźnie swojej zjednała serca wszystkich; zwiedzenie przez nią Włoch południowych rozraduje naród, zwłaszcza gdy ją razem ujrzy z księżciem Napoleonem, którego cała ziemia włoska wielbi i kocha jak najszczerzego przyjaciela i obrońcę.

Ale oprócz tych względów rodzinnych, ważne postanowienie ministra robót publicznych oddania budowy drogi żelaznej z Ankony do Neapolu wspólnie Rothschild i Talbot, w tych dniach podpisane, dla kroci pracowniczego ludu zapewni uczciwy zarobek, powszechność je zatem przyjęła z prawdziwą wdzięcznością. Nie mniej ważnym jest rozciągnięcie na całe królestwo włoskie towarzystwa ziemskiego kredytowego, dźwignie ono bowiem rolnictwo i zapewni pomyślność kraju.

Te usiłowania rządu o prawdziwe dobro ludu, nie zostaną bez winnej nagrody. Wyplaci się on rządowi miłością i posłuszeństwem, których i dziś tak wyraźnie daje dowody; postępowaniem swoim usunie wątpliwość, że Włochy jednolitemi być nie mogą, wątpliwość, która nie wypływa z istoty rzeczy, ale którą podszeptła namiętność, bo w rozdrobnieniu plemienia włoskiego upatrywała samolubne widoki.

Z każdym dniem rozwój jednolitych dążeń narodowych staje się wyraźniejszym. Opór cesarza Francuzów, chociaż bierny, ale nie mniej postęp zadania włoskiego tamujący, oczywiście słabnie; odwołanie hrabiego de Goyon zapowiada zmianę trybu postępowania w Rzymie. Głównodowodzący nie stracił ani ufności, ani względów cesarza, nikt

nie wątpi, że zostanie mianowany senatorem, że nie przestanie być powoływany do najważniejszych usług ojczyzny, lecz dłuższy pobyt jego w Rzymie stał się niewłaściwym, bo hrabia de Goyon działał dotąd pod wpływem wyobrażeń uludnych, bo zbyt zawierzył urzędom mężów stanu w Rzymie, nie sądząc, aby w ich piersiach serce włoskie zupełnie zamario.

Odwołanie hrabiego de Goyon zdawało się w tym czasie być tem konieczniejszym, że wpływ księdza de Merode coraz wzrasta, a wiadomo, jak drażliwy stosunek poróżnił generała francuzkiego z papieskim ministrem wojny. Dopóki kardynał Antonelli stanowczą przewagę posiadał w radzie Piusa IX, dopóty szorstkość położenia mogła być wprawą ręką ministra sekretarza stanu łagodzona; ale dziś rzeczy inny kierunek wzięły. Ludzie wtajemniczeni we wszystko, co Pius IX otacza, utrzymują, że od niejakiego czasu zabiegi legitymistów francuzkich znajdują do ojców s. przystęp. Kardynał Antonelli, rozumnie oceniając z jednej strony bezsilność tych pokątnych knoów, a z drugiej niebezpieczeństwo, jakie z nich dla władzy świeckiej wynikać może, chciał od boku ojców s. oddalić osoby ściśle z legitymistami związane. Według doniesień, zasługujących na wiarę, chciał kardynał sekretarz stanu towarzyszyć Piusowi IX do Porto d'Anzio, lecz nie mógł tego wyjednać, bo ksiądz de Merode wbiegł i narzucił się ojców s. za towarzysza tej wielkiej wycieczki, podczas której przyrzekł zabawić i rozerwać jego świątobliwość ćwiczeniami wojskowymi, jakie w bliskości Porto d'Anzio urządził. Pius IX lubi wspomnienia młodości, w umyśle jego żyje pamięć czasu, w którym sam broń nosił; z wielkim upodobaniem patrzy na obróty wojskowe a może nawet do urzędowania krajowej siły zbrojnej przywiązuje jakie nadzieje. Ksiądz de Merode, korzystając z tego usposobienia, umyślił założyć przy Porto d'Anzio obóz zwałów papieskich. Wydatek trzystu pięćdziesięciu tysięcy franków okazał się na ten przedmiot koniecznym; kardynał Antonelli rozumiał, że w obecnym ubóstwie skardu papieskiego byłoby to istnym marnotrawstwem, ale wpływ księdza de Merode przemógł. Nie przebacza mu tego kardynał Antonelli i owszem na wszystkie skargi do siebie zanoszone odpowiada, że zaradzić złemu nie może, bo ksiądz de Merode jest wszechwładny. Od niejakiego czasu reakcja europejska, przedstawiana w Rzymie przez Hiszpanów, Francuzów, Belgów, a nawet przez niektóre panie polskie, jawnie działa przeciw kardynałowi Antonelle-

mu. Od połowy kwietnia legitymiści nie ukrywają swęj przeciw niemu niechęci, którą rozdrażniła do najwyższego stopnia następna okoliczność. Przedstawiciele i naczelnicy stronnictwa reakcyjnego udali się w gromadzie do Watykanu dla złożenia hołdu ojców s., a natychmiast potem do kardynała Antonellego. Nad wszelkie spodziewanie minister spraw zagranicznych oświadczył, że ich przyjęcie nie może. Jego świątobliwość, odpowiedział kardynał Antonelli, jako ojciec chrześcijaństwa daje przystęp do stóp swoich wszystkim wiernym; ale on, jako minister nie może dać urzędowego posłuchania osobom przybywającym z Frohsdorf, od hrabiego Chambord.

Uboło to do żywego legitymistów, chociaż zaprzeczycie niepodobna, że kardynał Antonelli postąpił rozumnie i sprawiedliwie. Patrzy on z uśmiechem politowania i żalu na miotania się księdza de Merode, aby duch wojowniczy obudzić w papieskim żołdactwie. Pius IX, przychyłając się do rady swego ministra wojny, zwiedza obóz, wstępuje do namiotów i rozmawia z oficerami.

To, co dziś w Neapolu i Rzymie widzieć się daje, jest prawdziwie pocieszającym dla miłośników sprawy włoskiej. Dziennik londyński Ranna Poczta następnie przedstawia obecny stan półwyspu: „Walka polityczna i moralna między królem uczciwym człowiekiem, panującym w sercach wszystkich Włochów i królem papieżem, którego władzę w Rzymie utrzymuje tylko Franeja, zdaje się przychodzić do końca. Powtórna podróż Wiktora Emmanuela do Neapolu dowiodła logiki wypadków. Król żył i panował w potwarzy czerniacych go, że zdobył królestwo podstępem i przemocą i utrzymuje się na nim tylko wojskową srogością.

Kiedyż którykolwiek z Burbonów był przyjmowany w stolicy swojej przez podobne okrzyki zapalu, jakie powitały Wiktora Emmanuela, którego ultramontanizm nazywają z przesadą Piemontczykiem, cudzoziemcem?

Wówczas, kiedy król włoski cieszy się słuszną nabytą wziętością, dostojny starzec, dźwigający potrójną koronę w Rzymie, upada więcej niż pod troistem brzmieniem smutków i kłopotów królewskich. Sądząc z doniesień, jakie odbieramy z Paryża, Turynu, Neapolu i Rzymu, mamy prawo wnosić, że niedaleki jest początek końca sprawy rzymskiej; a nawet, że początek i koniec nadzwyczaj krótką przerwą czasu rozdzieli.

Dowiadujemy się z Paryża, że generał de Goyon nieodzwrotnie wraca do Franeji. Z Turynu donoszą nam, że król Wiktor Emmanuel w Genui i

Florencji wynurzył nadzieję, że Włochy niebawem wejdą w posiadanie swęj odwiecznej dziejowej stolicy. Ta nadzieja znajduje silne potwierdzenie w jego mowach i w liście pisanym do Napoleona III.

Z Rzymu dowiadujemy się, że kardynał Antonelli domowe sprawy swoje doprowadza do porządku; nawet urzędowy dziennik rządu papieskiego Dostrzegacz rzymski, mówi o prawdopodobieństwie blizkiego obalenia władzy świeckiej, twierdząc: że choćby papież upadł, zawsze podzwignienie jego będzie i pewne i tryumfujące.

W Neapolu, którego granice są jeszcze trapiione przez kosmopolitycznych zbójców, pełne zapału przyjęcie Wiktora Emmanuela poczytywane jest za wstęp do prawdziwie królewskiego wejścia na Kapitol.

Ze wszystkich powyższych uwag wynika: że Włochy na powolnej, ale pewnej drodze dążą do zjednoczenia; że burza wojenna nie zniwieczy go, ani opóźni, bo rząd Wiktora Emmanuela nie pozwoli na żadne niewczesne porwanie się potęg ludowych, hrabia zaś Rechberg uroczystie oświadczył na izbie poselskiej w Wiedniu, że Austria nazawsze zaniechała polityki interwencyjnej we Włoszech, z której wyrodziły się tak gorzkie owoce. Przyjdzie z kolei i do rozwiązania sprawy weneckiej. Zdrowe pojęcia zasad gospodarstwa narodowego muszą i w Austrii wzięść górę, bo świat dojrzeć i liczba odierży nakoniec należne sobie panowanie. Nie zabije ona ducha, nie zwiechnie wyższego polotu, nie wyziębnie zapału do poświęceń, ale właśnie da podstawę najszlachetniejszemu pochopowi serca, bo im większa będzie zamożność jakiego kraju, tem obfitsza zasługa, że owocowi swych znojów i oględności w dniach potrzeby nie oszczędza.

Od niejakiego czasu dzienniki austriackie, nawet wsteczne, przemawiają za koniecznością szanowania konstytucji. Nie wiadomo czemu ten zwrot ich mniemań przypisać. Czy takie hasło otrzymały z góry, czy samą potęgą prawdy zwyciężyła? w oboim razie objaw jest pocieszający, byleby, po tylu zawodach, uwierzyć można było w jego szczerość!

Co do Prus, ziściły się nasze nadzieje. W całym królestwie, prócz jednego obwodu w dawnęj Warmji, wybory odbyły się poważnie i uczciwie. Wszyscy prawie wyzwoleni posłowie świeżo rozwiązanej izby na sejm wracają i jeżeli doniesienia nie mylą, większość izby poselskiej zamierza trzy-

DZIECIOŁ.

POWIEŚĆ

Z ŻYCIA STAROSZLACHECKIEGO

PRZEZ
ADAMA PŁUGA.

(Dalszy ciąg Ob. N. 33.)

Tymczasem cała gromadka, stojąca wpród pod oficyną, posłyszawszy okrzyk Żmurskiego i powitanie to spostrzegłszy, zbiegła się też przed dworek, i jak się tylko Kubuś z objęciem Żmurskiego uwołał, wszyscy mu do nóg upadli z miłością wielką i radości, a pocziwy młodzieńiec każdego z nich z kolei garnął do swoich piersi, każdego poznał, każdego po imieniu nazywał...

— Gdzież są moi rodzice? spytał się wreszcie Żmurskiego.

— Proszę - no do pokojów! odparł staruch, jakby nie słysząc jego pytania, i skwapliwie klucz z kieszeni dobywszy, drzwi do sieni otworzył i ruszył przedem.

— Oto pokój panicza, — rzekł, stanawszy w malej izdebce.

— Boże mój! zawołał Kubuś, wszystko tu po dawnemu i tak samo łóżko zasłane, ten sam obrazek i szelba nad niem! i wędki moje stoją za piecem, i torba myśliwska wisi na kółku, i harap mój dojeżdżaki! nawet szczygielek w klatce na okienku!... nawet pudełko z tytuniem na stoliku!... O moi rodzenci! o moi najdrożsi! jakże mi wiernie dochowują pamięci! jak mi kochają wiernie!... ale gdzież oni? czy prędko ich powitam?...!

Żmurski otworzył drzwi do następnego pokoju; weszli.

— I tutaj wszystko po staremu! rzekł rozrzucony Kubuś. Wszystkie sprzęty te same i wszystko na tém samym miejscu, jak wroście. I obrazy te same wiszą na ścianach. Napoleon tylko i książę Józef przybyli, i ukołchane kwiatki matczyne na oknie, i krosienko jęj pod niem, i kanareczki w klatce, i ulubione szachy ojcowskie na stoliku z królem zamiatowanym... może dziś jeszcze po obiedzie grał z księdzem proboszczem... Ale gdzież oni? gdzie oni, na miłość Boga!?

Żmurski prowadził dalej.

— To ich sypialnia! — zawołał Kubuś. Przy łóżku matczynem, na kleczniku obok krucyfiksu, mój wizerunek!... O moja droga! o jedyna moja! ileż to złąd modłów do Boga za mnie posłata; nie dziwy, że mi żadna kula nie wzięła, że wróciłem żywy w progi domowe!... Ale gdzież ona? gdzież oni?! niech już wiem wreszcie!... gotowem, nie czekając ich powrotu, biec do nich w sąsiedztwo, aby czém prędzej do nóg im upaść...

Głośne łkanie Żmurskiego jedyną było odpowiedzią na te słowa Kubusia, który gdy się z przerażeniem ku niemu zwrócił, starzec łzami zalany padł na kleczki przed krucyfiksem i jęknął z żalem niewysłowionym:

— Tutaj upadnij, paniezu mój najmiłszy, bo nie ma już ich na świecie! od lat czterech już niema twoich rodzonych!...

— Pomarli! wyrzyknął Kubuś z bólem niewysłowionym, porwawszy się za głowę. Pomarli!... I wypreżony, zdrętwiały, z rozpaczliwym wyrazem w twarzy oczyma obłąkanymi spoglądał wkoło bezmyślnie...

— Wieczne odpocznienie racz im dać Panie! — wołał Żmurski ze łkaniami, na kleczkach czołem do ziemi przypadłszy, a kapitan porwał za rękę nieszczęsnego młodzieńca i na kolana obok Żmurskiego się rzuciwszy, jego też z sobą pociągnął. Zwalil się biedny Kubuś, jakby drzewo burzą złamane, lecz ani żył z oczu, ani modlitwa z duszy długo mu się dobyć niemogła! i pół godziny przetrwał w tém odrętwieniu strasznym, nim nareszcie płacz rzewny ulżył sercu biednemu.

Taki był powrót w święte progi rodzinne pana Jakuba Rustejki, którego przed sześć laty Imć pan Jacenty Rębacz, dzielny żołnierz Kościuszkowski, ledwie wyszedł z dzieciństwa, słowem czarodziejskim porwał i uprowadził na pole chwały. Krzyż postawiwszy na grobie najpiękniejszych nadziei, spieszył młodzian szlachetny pod drogą strzechę rodzinną, ciesząc się słodką otuchą, że będzie miał przynajmniej komu na ból swój się poskarżyć i chwalić swą się pochwalić; lecz Bóg inaczej rzadził, i z jednego grobu na drugi go przzywioł.

Trzebaż opisywać i znajdź się gdzie słowa do wiernego opisu całej żałości pocziwego młodzieńca?.. Jakkolwiek męzny i zahartowany w trudach wojennych, nie miał on przecież serca twardego; owszem, miał je może zanadto miękkie, bo w młodocianych swych leciech, jednak u rodziców sędziwych, zanadto był pieszczony, zanadto, zwłaszcza macierzyńskiej, doznał czułości. Ledwie w trzynastym roku do szkół oddany, niedługo w nich popasał. Poturbowany raz przez księdza prefekta, piechotą drapał do domu, a choć od surowego ojca, mimo całej miłości, dostał za to cieżki porządek, do szkół wszakże nie wrócił, bo te nie służyły mu wcale; z wiejskiej swobody, z życia rozbijającego śród pól i lasów, przeszedłszy między mury, niebawem z nudą, tęsknoty i braku wolniejszego oddechu, na prawdę cherlać i stękać zaczął, a przerażona tem czuła matka nieraz przekładała ojców potrzebę odebrania go ze szkół, mistety bezskutecznie! Owoż kiedy Kubuś salwował się ucieczką, mamunia raz go w swoje ręce dostawszy, już więcej nie wypuściła z domu.

Tu za całą naukę stanęły mu rozmowy z ojcem, dość ukształconym ogólnie, a wielkim praktycznym znawcą dziejów ojczyzny, rozmowy, które dla młodocianego umysłu, chciwego wiedzy, największy urok miały, w rajskie zamieniając godziny, długie, jesienne i zimowe wieczory, u nóg drogich rodziców, przy jasnym przepędzane kominie. Dokończyło zaś reszty wychowania nieocenione towarzystwo pana Jacentego, który wraz po wybyciu ze szkół Kubusia, jak z nieba spadł do Zarudzia, i z tytułu jakiegoś pokrewieństwa z panią skarbnikową, a koleżeństwa z skarbnikiem, rozgościł się i osiadł u pocziwej szlachty, jakby we własnym domu. Na polowaniu, na rybołówstwie, na dożynkach, na jarmarkach, odpustach i na zjazdach sąsiedzkich, nieodstępny stróż

mlodzieniaszka, ucząc go walczyć strzelbą i szablą i dosiadać dzielnego konia, nieznacznie umysł jego bogacił w wiadomości rozliczne, których we własnym miał nieprzebraną skarbnicę. Nieraz też z swego tłómoka dobył i książkę jakąś, i skarżąc się na słabe oczy, wykał ją w ręce Kubusiowi, i po kilka czasami godzin czytywał sobie kazał, a tak nieznacznie całego Naruszewicza i Krasińskiego do głowy mu wpakował.

Ciekawa była to figura ten pan Jacenty. Stary kawaler, bywalec, dworak, co to, jak mówił, nie z jednego pieca chleb jadł, oprócz wiadomości książkowych, był kroniką chodzącą najciekawszych wypadków politycznych z ostatnich lat Rzeczypospolitej i na palcach znał dzieje wszystkich najznakomitszych rodzin na Litwie i w Kurlandii. W pojęciu łatwy, uprzejmy, nieprzebrany w konceptach i dyktetykach, jeździec wyborowy, strzelec znakomity, rybak zawołany, ogrodnik, nawet kucharz w potrzebie, był arcywzorem zaginionej dziś klasy rezydentów pocziwych. Cały majątek jego składał się z kilku par sukien, kożuska, burki, kilkunastu książek, i na uwieńczenie, z ogromnego pałasza i karabina. Pałasz ten nazywał się siekaczem i miał na sobie z jednej strony złotem nabitych wizerunek Najświętszej Panny, z podpisem: Jezus Marja! z drugiej, na wzór sławnego: wart pałac Paca a Pac pałaca: wart siekacz rębacza, a rębacz siekacza! karabin nazywał się garlaczem a i na nim podobna sentencja złotem wypisana była: wart garlacz rębacza, a rębacz garlacza! A żadnej w tém niebyło przechwałki: siekacz ciał bretnale jak słomę, a pan Jacenty nim władał, jak może nikt drugi; garlacz niości kulę o dwieście kroków, a pan Jacenty w sam łeb niedźwiedzia na taką metę zeń trafiał. Pieniędzy pan Jacenty nie miał i nie potrzebował ich wcale. Bez grosza w kieszeni, nieraz całą Polskę wzdłuż i wszerz przejeżdżał, i nigdzie o nic się nie zatroskał, ani dla siebie, ani dla furmana, ani dla koni. Gościna szlachta wszędy go z otwartym witała ramionami, i jechał tak rzemiennym dyszlem, nuciąc i popasując po szlacheckich dworach; a jak gdzie w karczmie wypadło się zatrzymać, to zawsze był pewnym, że w bryczce się znajdzie i owies, i siano, i bigos, i pieczyście, a nawet kawa w butelce. O suknie także się wcale nie troskał. Jak się jedne zszarzały, drugie się pewno wnet znalazły w tłómoku. Pocziwy pan Jacenty ani się pytał skąd mu one przyszły, ani się rumienił biorąc je na siebie, za jemuż ich wcale nie mając; szlachta bowiem jeszcze podówczas była prawdziwie bracia, a dar braterski nigdy i nikogo nie krzywdził. Zresztą gdzie tylko pan Jacenty dłużej pogościł, tam się zwykle tyle zasłużył, że do takiej fraszki miał prawo najzupełniejsze, i darząc go w ten sposób dług mu tylko płacono, a raczej stały procent od niego. A nie już o tém niemówię, że wędrowki pana Rębacza po całym kraju nie były bezcelowe, nie wynikały z prostej chęci waleśania się od komina do komina i zjadania chleba bez pracy.

Otoż pan Rębacz był ostatecznym nauczycielem skarbnikowicza, który pośród wiejskiej swobody, po-

śród rozrywek hartujących ciało, pomimo najtkliwszych pieszczot macierzyńskich, wyrósł na dziarskiego młodziana: hożej jego postaci nie brakło siły, a tkliwemu sercu mężkiej odwagi i dzielności. Pan Jacenty też, jakby na egzamin i na uwieńczenie trudów swych nauczycielskich, poprowadził wreszcie Kubusia w gorący ogień bojowy, i chlubne mógł dać świadectwo uczniowi swemu, szkoda tylko, że Bóg mu nie dozwolił rozradować niem serca zacnych skarbnikowstwa, na których grobie przyszło mu płakać, przebaczenia u nich błagając za to sieroctwo, jakim ostatnie dni ich życia otoczył.

Aby to przebaczenie tem skuteczniej otrzymać, postanowił starzec pocziwy już do końca dni swoich nie odstępować Kubusia, i wszelkich starań dokładał, aby mu, ile można, osłodzić gorycz tej ementalnej samotni, jaką w rodzinnym domu biedny młodzieniec znalazł.

A nie sam jeden nad tem pracował. Stary ekonom skarbnikowstwa, Żmurski, i wszystkie ich dawne sługi pocziwe, i cała włóścian gromadka, wszyscy się starali, miłością najtkliwszą, na każdym kroku czynnie mu okazywaną uciesić i pamięć jego rodziców i żalost synowską po nich. Zaczęli zaś to nie od dnia jego powrotu, ale zaraz od śmierci skarbnikowstwa. Dość było spojrzeć na Zarudzie, aby się o tem przekonać. Cztery lata bez gospodarza, bez żadnej innej opieki, prócz starego Żmurskiego, w niczem przecież nie ucierpiał, a nawet w lepszym stanem było, bo się wioska na nowo pobudowała. Nie z dobrej wprawdzie woli musiała to uczynić, bo ją z kretesem marodery spaliły, mszcząc się na kmieciach za to, że chcących dwór skarbnikowstwa zrabować, kijni z wielkim wstydem odparli. Zawsze jednakże pięknem to odbudowanie było świadectwem rządności i pocziwości pana Żmurskiego. A samoż wewnętrzne urządzenie dworu, pamięć o najmniejszych szczegółach gospodarskich i prowadzenie wszystkiego takie staranne, takie regularne, jak gdyby skarbnikowstwo nieodstępnie sami czuwali! a owoż święte poszanowanie wszelkich pamiątek, owo zachowanie wszystkiego na dawnym miejscu, od ubrania pokojów, aż do pościeli, aż do krosienek pani skarbnikowej i szachów skarbnika, aż do szczygiełka i wędek Kubusiowych, czyż nie dostatecznym było dowodem wielkiej zacności tych sług nieocenionych, co tak serdecznie umieli pojąć i przeniknąć, czemuż można najlepiej sierocemu sercu dogodzić!

O, z jakąż rzewną wdzięcznością wszystko to przyjął Kubuś pocziwy! o, jakże wielką pociechę w tém znalazł!

Zajawszy dawną swoją stancję, a w przyległej ulokawszy pana Jacentego, skarbnikowicza resztę domu, a szczególnież pokój rodziców pozostawił nieznienity, obróciwszy go jakby na jakąś świątynię, gdzie tylko modlił się i rozmyślał sobie pozwalając, i że trzy tygodnie po swym powrocie prawie dni całe tam przepędzał, przemocą tylko przez kapitana ztamtąd wyrwany.

(Dalszy ciąg nast.)

mać się wyrozumowanego trybu postępowania. Przedstawiciele ludu przekonani, że pomyślność państwa głównie spoczywa na porządnym stanie jego skarbowości; że prawo głosowania podatków jest najdroższą ręką i źródłem wszelkich swobód, postanowili, pominiawszy inne przedmioty położone na blisko-przyszły sejmie węgielny kamień wewnętrznej polityki pruskiej. Przypuścić niepodobna, aby ci oświeceni wybrańcy ludu mieli być obojętnymi na jedność Niemiec, na stosunki międzynarodowe, na równowagę dwóch państw, które światem dotąd rządzą i że dla tego wszystkie zadania czysto polityczne zamierzali pomijać. Przeciwnie godzi się wierzyć, że czują całą ich doniosłość, ale też widzą, że stronnictwo wsteczne potrafiło mówić, iż wdzieranie się izby w obręby polityki zewnętrznej jest przywłaszczeniem praw koronnie tylko służących. Nie chcą zatem wkraść na nieokreślone jeszcze, a niebezpieczne pole, nie chcą przykładąć ręki do tego kobierca Penelopy, jakim jest reforma Związku niemieckiego, sprawa duńsko-szlezwigo-holsztyńska i zatargi Hessji elektoralnej, przedstawieli wolę wywołone umysłowo zostawić te wszystkie przedmioty czasowi, wytyczyć zaś wszystkie siły na utrwalenie skarbowości państwa. Ta myśl wyrugowania z obrad wszelkich namiętnych podmiot jest arcy-zbawienną, bo w obecnym stanie Europy poruszenie ich nie jest na dobie. Świat nadewszystko pragnie pokoju, aby miał czas rozplatać te powikłania, w jakie wszystkie niemal rządy umyślnie lub mimowolnie webrnęły. Czekajmy spokojnie otwarcia sejmu pruskiego, przyszłość jego polega na dwóch niezachwianych filarach: uczciwości króla i umiarkowaniu izby poselskiej!

Traktat handlowy między Francją, Prusami i Związkiem celny niemiecki zdaje się dochodzić do skutku. Rząd francuski przyzwolił na przedłużenie jeszcze na miesiąc dnia zakreślonego dla państw drugorzędnych do jego ratyfikacji. Opór objawiony ze strony rzeszonych państw, miał raczej swe źródło w obawach politycznych, niż w obawie, aby przemysł niemiecki, z powodu traktatu, nie ucierpiał. Kupcy i przemysłowcy, między którymi rządy spodziewały się znaleźć głównych przeciwników traktatu, oświadczyli się stanowczo za jego przyjęciem. Największa część rządów niemieckich przystąpiła już do ratyfikacji; królestwa bawarskie i württembergie opóźniały się najdłużej; sądzono, że Württemberg nie oddzieli swojej polityki handlowej od polityki austriackiej, tymczasem „Monitor württembergski“ wręcz temu zaprzeczył. Nawet w Wiedniu, skoro przekonano się, że walka byłaby bezowocna, rząd postanowił zawrzeć na tychże samych zasadach co Prusy traktat handlowy z Francją. Dotąd szczegóły są tajemnicą, bo rokowania zaledwie zagajono, ale rzecz sama z siebie jest tak prosta, że konieczność do skutku przysięść może.

Według ostatnich wiadomości, król Wilhelm I uniwersałem przez siebie podpisanym a kontrasygnowanym przez wszystkich ministrów, zwołał na dzień 19 maja obie izby sejmowe. Za tydzień więc od wczoraj, sejm zostanie otwarty; a mowa królewska położy koniec wszelkiej wątpliwości. Adres przedstawicieli narodu, bo po tak ważnym wypadku, jakim było rozwiązanie izby, posłowie milczeć nie mogą, adres więc wytlómaczy prawdziwe uczucia narodu. Nie wątpimy, że te wypowiedziane zostaną w duchu pojedynania i że znowu wróci ten piękny i pocieszający stosunek tronu z ludem, który nie tylko podniósł do takiego blasku naród pruski, ale otworzył ogromny przestwór godziwej nadziei zlania się w jedną całość całego germańskiego plemienia.

Od tygodnia, to jest od przeszłego wtorku, dnia 6 maja, zatrważająca wieść o chorobie króla Leopolda belgijskiego, przerażała smutkiem nie tylko kraj, którym tak mądrze i dobroczynnie rządził, ale nawet całą Europę. Dzienniki nie omijały nawet rodzaju cierpienia; lecz wiadomo, że doktor Civiale w podwójnej operacji wytrzymałej przez chorego, usiłował skruszyć dręczący go kamień. Teraz donoszą o wezwaniu przez telegraf następcy tronu, aby wrócił z Hiszpanji do Brukseli. To wszystko jest zastraszające i bolesnie rani serce, bo mało jest panujących równie drogich swoim ludom. Podeszły wiek króla Leopolda (ur. 16 grudnia 1790), jest źródłem sprawiedliwej obawy, a chociaż w państwie zwłaszcza konstytucyjnym, zmiana panującego nie wywołuje tak stanowczych zmian, jakie niekiedy zdarzają się pod innym kształtem rządu, chociaż król Leopold-Ludwik-Filip-Maria Wiktor, następca tronu i książę Brabancji, urodzony d. 9-go kwietnia 1835, liczy 27 rok życia i mógłby natychmiast objąć berło po ojcu, naród jednak belgijski nie łatwo pocieszy się po zgonie króla dobroczyńcy, któremu przez lat trzydzieści winien jest błogosławieństwa pokoju, nieznanego w dziejach społecznych w żadnym innym państwie świata.

Czytelnicy Kurjera znajdują w dzisiejszym numerze wiadomości, z których dowiedzą się, że ultimatum rządu tureckiego, doręczone książęciu Mikołajowi przez lekarza Omara-paszy, niema tej doniosłości, jaką przynosiły temu pismu dzienniki wiedeńskie, że depesze telegraficzne otrzymywane z Mostaru, a udzielone przez książęcia Kalimaki, posła tureckiego w Wiedniu, umocowanym sułtańskim przy dworach europejskich, wiążące pogrom chrześcijan, były zupełnie przesadzone, że dzięki niebu sprawa krzyża jeszcze nie upadła i że godzi się oczekiwać jeżeli nie zupełnego wyzwolenia, to przynajmniej ustępstw, pod których opieką odetchnie na czas jakiś znękana ludność, od czterystu lat walcząca i niepożyta przez obcy najazd.

Podaliśmy także wiadomości urzędowe z Ameryki o hitwie stoczonyj pod Pittsburg. Szczęśliwie obustronne straty nie były tak wielkie, jak telegraf oznajmował, ale nierównie więcej pocieszającym jest domysł o celu podróży posła francuskiego przy rządzie Stanów Zjednoczonych do Richmond, w zamiarze pojednania stron wojujących. Jeżeliby Napoleon III doprowadził do pojednania Południe z Północą; jeżeliby znalazły się środki utrwalenia prawdziwej braterskiej zgody, zasługa jego w obec ludzkości byłaby nawet większą nad tryumfy odniesione we Włoszech.

Dziennik londyński Ranna Poczta zdaje się zazdrościć tej sławy potężnemu sąsiadowi Anglii i znajduje, że czas nie został właściwie wybrany, bo według niego: bój nie jest jeszcze ani wygrany, ani przegrany; zadano wprawdzie Południowi rany aż nadto głębokie do obudzenia najzawziętszych namiećności, lecz te rany nie są dostateczne do zniszczenia wszelkiego oporu i odjęcia wszelkiej odwagi. Nie chcemy się zaprawdę ludzi zbyt pochlebną nadzieją pokoiu, ale jeśliby usiłowania p. Mercier pomysłny skutek uwieńczył, jeśliby wojna umilkła i w drodze polubownego układu oderwałyby zespółili się znowu z jednością, nieśmiertelnym dziełem Waszyngtona i Franklina, Francja nabyłaby nowych praw do wdzięczności nowego świata. Dziwiłbyś się lat temu, najsłabszą młodzież francuską przepływała ocean z mieczem w ręku, spiesząc na wyzwolenie osadników amerykańskich od ucisku Anglii; wiek niemal minął, przedstawiciel Francji niesie gałązkę oliwną prawukom tych, dla których pomoc jego współziomków była tak zbawienną.

Włochy.

Wenecja, 27 kwietnia. Z powodu niepojętego współczucia objawionego w parlamencie angielskim dla Austrii, byłoby pożądanem, aby p. Gladstone zwiędził Wenecję i rozpatrzył się w jej położeniu z taką uwagą, jaką okazywał niegdyś w podróży po krajach Obojga Sycylii. Panowanie austriackie, wyjąwszy, że je odznacza milczenie, niema czego zażnać panowaniu Burbonów, dla przekonania dość będzie wspomnieć co przed kilku dniami miało miejsce w Wenecji.

Niejakł Scarsellini, człowiek lat 63-ich, szedł wieczorem do szynkowni, której był ciągłym gościem. Przypadek zdarzył, że siadł przy stole, przy którym pili żołnierze; Scarsellini zagaił z nimi rozmowę o wielu przedmiotach nie mających związku z polityką; lecz gdy jeden z nich powiedział, że był Węgrem, nie mógł powstrzymać się i zawołał: niech żyją Węgry! niech żyją nasi bracia, Ellen! Zaczęło się w najlepsze; lecz żołnierze szepnęli kilka słów między sobą i przypomniałszy to miejsce rozkazu dziennego, gdzie nagroda 40 zł. r. przyrzeczona jest każdemu co doniesie o podmiawiającym do zbliżenia z szeregiem wojska cesarskiego, porwali nieszczęśliwego Scarsellini i pociągali go na odwach leżący o kilka kroków od szynkowni. Zwierzchność wojskowa chciała go zmusić do zeznania prawnego, że istotnie namawiał do zbliżenia, tak rozkazała zbić go kijami, że biedny starzec wyzionął ducha. I to dzieło się w XIX-m wieku, we Włoszech, Wenecji, w mieście gdzie ukształcenie umysłowe wyrównywa niewyczerpanym wdziękowi jakimśi osypało je przyrodością; dzieło się przez urzędników tej Austrii, która nie wstydzi się nazywać państwem omdolowem, cywilizowanym, konstytucyjnym, stojącym na równi z postępem czasu.

Biedny Scarsellini zabity z taką dzikością, był niewinnym zbrodni, którą mu przypisywano, był tylko pijanym i nienawidzianym Austriaków.

Alto nie jest nowina; chociaż w roku 1848-m dekretem cesarski zniósł chłostę, władze austriackie ciągle jej używają; niema śledztwa, żeby kijami nie zmuszano do wyznań; wytrwali najczęści ułmiera w więzieniach. Rząd austriacki do tego stopnia jest zniecierpliwiony, że gdyby nawet sprawdziła się wiadomość świeżo udzielona przez jeden z dzienników tryestyńskich, że cesarz Franciszek-Józef chce obdarzyć kraj nazwany królestwem Lombardzko-weneckim s t a t u t e m, nie zaspokoi to mieszkańców, bo choćby ta konstytucja była równie swobodna jak włoska, belgijska, lub portugalska, — Weneccjanie woleliby rząd najgorzej, ale narodowy, niż najłagodniejszy ale obcy. Nie będzie spokojności we Włoszech a więc i w Europie, dopóki Wenecja nie zostanie oderwana politycznie od monarchji austriackiej i politycznie przyłączoną do półwyspu pod berłem domu sabaudzkiego.

Cesarz upodobał sobie Wenecję, ciągle tu przyjeżdża. Zdaje się, że lekarze musieli przepisać mu używanie ruchu, w ciągu 2-ich miesięcy trzech raz zwiędził Wenecję; gondolierowie nazywają go „najjaśniejszą lokomotywą“, bo żyje niemal na drodze żelaznej.

Mówią, że w urzędowych pismach hrabiego Rechberg do barona Bach, posła austriackiego w Rzymie, powtarzają się nieustannie słowa: „samo z siebie, że wasza dostojność nie omieszką żadnej życzliwości do zachęcania ojca świętego w szlachetnym oporze, którego daje wzór bohaterki i godny naśladowania całego chrześcijaństwa.“

— Z powodu odkrycia spisku w Medjolanie, dziennik Bodzice (Pungolo) pisze co następuje:

Zatrważające wieści głęboko wzruszyły Medjolan. Sądzimy być naszym obowiązkiem po krótkie je roztrząsać. Mówiono, że wczoraj odkryty został rozległy spisek między żołnierzami rodem z krajów neapolitańskich. Już od 3-ich dni podejrzewano jego istnienie. Pierwsze skazówki spostrzeżono w szpitalu wojennym, zwanym Wielki klasztor. Czynnosc jednego pocziwego podoficera neapolitańskiego, pułku bersaglierów, dopomogła do odkrycia spisku, — którego hersztowie należą do camorristów neapolitańskich. Dział z rana, o pół do pięć, cała załoga została zebrana na polu ćwiczeń a tymczasem kilka bataljonów złożonych z rodaków dawnego królestwa wysłano dla przetrzeźwienia wszystkich koszar i szpitali wojskowych.

Zdaje się, że w szpitalu św. Ambrożego spisek był najgroźniejszy. Zna zło u żołnierzy dużo pieniędzy w zlocie; w sennikach odkryto sztylety, brzytwy nieruchomie osadzone na trzonkach. Rozpoczęto natychmiast badanie, które pewnie odkryje tę pokątną robotę i t. d. i t. d.

Szczęśliwi jesteśmy, że możemy zadać stanowcze kłamstwo tym wieściom. Zasięgnięte przez nas najdogłębniejsze wiary wiadomości pozwalają nam twierdzić:

- 1) Ze przejrzenie szpitalny załogi było czysto porządkowe i niema żadnego związku z polityką.
- 2) Ze nie nawet przypadkowo nie odkryto, ani pieniędzy, ani broni, ani żadnego pisma.
- 3) Ze uwięzienie małej garstki żołnierzy nastąpiło jedynie za zwykłe przekroczenia karności wojskowej.
- 4) Ze wbrew roznieślonemu pogłoskom najlepszy duch panuje w załozie medjolańskiej bez żadnej różnicy pro-

wincj z jakich żołnierze pochodzą. Na dowód tego przytoczyć możemy, że od kilku miesięcy zbliżostwo jest niesłychanie rzadkie, co równy zaszczyt przynosi załozde jak miastu.

— Depesza nadesłana z Neapolu 1 maja wieczorem podaje szczegóły o królu Wiktoria-Emmanuela i o jego obrótach całodziennych. Naj. pan zwiędził główne zakłady; w przejazdach wszędzie spotykał go zapal ludu.

Król ma udać się do Pompei i być obecnym przy nowo rozpoczętych pracach dla odkopania kilku części miasta, w których spodziewają się znaleźć zagrzebane skarby sztuki największej wagi. W cyrku pompejańskim czynią się przygotowania nadzwyczajne na cześć króla Wiktoria-Emmanuela. Ogromna opona (velarium), mająca widów ochronić od upału słonecznego, rozpięta zostanie nad cyrkiem mogącym pomieścić więcej niż 30,000 osób.

Neapol, 29 kwietnia. Telegraf doniósł już o samorządnym i jednomyślnym zapale z jakim 530,000 mieszkańców Neapolu, przyjęło wczoraj Wiktora-Emmanuela.

Liczni cudzoziemcy, którzy umyślnie przybyli z Rzymu, oficerowie flot sprzymierzonych, uderzeni są zdumieniem, widząc całą tę ludność przystrojoną świątecznie, witającą swego króla okrzykami, które długo przez cały dzień i późno w wieczór trwały. Uderzyło ich to nadzwyczajne ożywienie panujące na wszystkich ulicach wielkiego miasta przy zachowaniu zupełnego porządku. Zauważyli nadewszystko, że ciągle brzmiały okrzyki: niech żyje król, z ciągle wzrastającą mocą; że imię Garibaldiego ani razu wymówione nie było, nawet i wenczas kiedy na Polu uchwały ludowej 450-ciu muzyków odegrało hymn bohatera ludowego.

Wszystkie domy, nawet na małych zaułkach starego miasta ozdobione były chorągiewkami; tylko 15 gmachów należących do zwolenników przeszłego rządu nie wywiesiło chorągwi i nie oświeciło się wieczorem; gmin szanował te pojedyncze protestacje, co dowodzi, że niema tu najmniejszego ani ludowego ani rządowego ucisku.

Od południa wszystkie ulice neapolitańskie zalane były ludnością, balkony zaś domów ulic Piliro, Del Castello, di Santa Anna de Lombardi, i ulicy Toledożki na trzech niemal kilometrach długości napelnily się paniami najświetniej postrojenymi; spływały z nich białe kobiece i wieniec kwiatów. Maszty weneckie połączone z sobą laurami słupkami rozstawione były wzdłuż ulic. Wszystkie sklepy dobrowolnie pozamykano. O godzinie pierwszej gwardja narodowa wyciągnęła się we dwa rzędy na całej drodze, którą król miał przejechać. O godzinie 4-tęj po południu pierwsze wystrzały z dział oznajmiły wejście jego do zatoki i wnet rozległ się pierwszy grzmot oklasków.

W pół godziny potem król stanął przed portem na okręcie Maria-A deladela, towarzyszoną przez dwie fregaty włoskie i 4 okręta francuskie: La Bretagne, l'Algeiras, le Redoutable, l'Impérial i statek pocztowy Caton. Wszystkie okręta włoskie, stojące w porcie i 3 okręta angielskie: Jameswatt, Algiers i London podniosły swe flagi, dały pozdrowienie królewskie, wszyscy majtkowie znajdowali się na rejach i wydali trzykrotny okrzyk.

Czekano na wypłynienie łodzi królewskiej 400 do 500 statków; wszystkie skały portu otaczające morzami się widziały, który powiewał chorągiewkami i gałązkami laurowymi. Na całym ogrodzonym żelaznym otaczającym nadbrzeże ze Piliro, stało trzy rzędy łazanów; pierwszy rząd uciepił się kolumnady, drugi w pół jej wysokości trzymał się nogami ułożonymi do równowagi pod pierwszym, a trzeci zawisł na ostrzu żelaznych włóczni ogrodzenia.

Król z trudnością otworzył sobie drogę przez tłumy cisnące się na wybrzeże; stanąłszy zaś na ziemi wszedł do pawilonu umyślnie wzniesionego w Immacolatella na jego przyjęcie, gdzie oczekiwali 400 zaproszonych osób; byli to senatorowie, posłowie, radcy prowincjonalni i muncypalni, sędziowie, sztabi gwardji narodowej, tudzież władze cywilne i wojskowe.

Syndyk książę Collonna u schodów powitał króla przemową, na którą Wiktor-Emmanuel serdecznie odpowiedział. Po rozmowie, trwającej z czterech godzin w pawilonie, król wszedł do otwartego pojazdu, mając obok siebie generała La Marmora a przed sobą pp. Rattazzi i Collonna.

Orszak królewski przeciągał ulicami z góry wskazanymi, za nim postępował szwadron konnej gwardji narodowej i dalsze powozy z adiutantami i dworem królewskim.

Przez godzinę trwania tej drogi oklaski nieustawały ani na chwile, a deszcz kwiatów spływał ze wszystkich balkonów; coraz nowe fale ludności cisnęły się przed pojazdem, powiewając kapeluszami i chustkami. Król zdawał się widocznie być wzruszony. Mało co przed godziną 6-ą przybył do pałacu; w ćwierć godziny później z wysokości wielkiego balkonu przypatrzył się przeciąganiu gwardji narodowej i wojska, które dotąd nie znajdowało się na przejeździe królewskim, ale stało uszykowane na stronie na placu Del Castello. Podczas przechodzenia gwardji i wojska ponowily się radośne objawy. Po obiedzie król z posłem francuskim tylko co przybyłym do Neapolu i admirałem Rigault de Genouilly, dowódcą floty francuskiej, ukazał się na balkonie wychodzącym na plac Uchwały ludowej dla wysłuchania wielkiej serenady odegranej przez 450-ciu muzyków gwardji narodowej i dla przypatrzenia się prześlicznemu fajerwerkowi spalonemu na kolumnadzie bazyliki św. Franciszka de Paulo.

Przez całą noc tłumy przechadzały się po ulicy Toledożkiej trzykrotnie oświecaną ogniem bengalskim, po wybrzeżach Santa Lucia i della Marinella, po placu Carmine po Largo del Mercatello, gdzie wspaniale oświecenie ścigało widzów.

Wszystkie domy prywatne dobrowolnie oświecono; to ogromne miasto, w ogniu widziane z morza, przedstawiało coś czarującego.

Najmniejszy nieporządek nie zmniejszał tej uroczystości narodowej, której wypadek przewyższył wszelkie oczekiwania.

Neapolitanie mieli nakoniec sposobność okazania swęj miłości nowemu królowi, a Wiktor-Emmanuel po kilkakroć powtórzył, że nigdy nieodzował wzruszenia równo temu, jakie na nim sprawiło to nadzwyczajne przyjęcie.

— Konstytucjonista, dziennik rządu francuskiego w następnych wyrazach, pełnych współczucia opisuje podróż królewską:

Wiedzieliśmy dobrze, z jakim zapalem ludności przyjmą króla włoskiego podczas odwiedzin swych nowych poddanych; ale woleliśmy wstrzymać się, aby się ten zapal objawił i objawił w sposób świętny, z wynurzeniem myśli naszej o znaczeniu i doniosłości tej podróży. Gdybyśmy przemówili wcześniej, dzienniki nieprzyjacieł ruchowi narodowemu półwyspu, nieomieszkalyby powiedzieć, że byliśmy posłusznymi z góry obranemu zamłarowi, choćby powodowało nam tylko najgłębsze przekonanie. Wstrzymaliśmy się zatem i mamy powód powinowad sobie tego, bo dziś rzecz sama jest tak oczywista, że możemy mówić bez obawy, aby nam kto zaprzeczył, wyjąwszy tych co upierają się nie widzieć ani dnia, który oświeca ich przeciwników, ani burzy ciskającej na nich samych pioruny. Ale po cóż zajmować się tymi, którzy żyją tylko w swych namysłach, którzy życzenia własne biorą za rzeczywistość, opiewają zwycięstwa w pośród klęsk swo-

ich i twierdzą, że ludy są z nimi, kiedy ludy nie pozwolily ani jednemu arcy-książęciu na tron wrócić.

Dla tych, którzy badali i zgłębiali przyczyny ruchu narodowego we Włoszech, nie z tego co się od trzech lat dzieje na półwyspie nie jest nieprzewidzianem. Całe jego dzieje, cała jego teraźniejszość, wszyscy jego wlecje meżowie w polityce, w poezji i sztukach, wszyscy jego najdrobniejsi obywatele, słowem Włochy całe wzdychały do niepodległości narodowej! od tak dawna żaliły się na politykę poskramiającą, którą zamłarem było niedozwolenie zostania im narodem, która klóciła je, by rządzić! Rzeczy doszły do tego stopnia, że boleść Włoch niemięj stała się niebezpieczną dla Europy, a nadewszystko dla Francji jak nieustanne zabory Austrii. Dla dobra równowagi europejskiej i pokoju, Austria przez pogardę traktatów stała się zbyt potężną za Alpiami; potrzeba było ją uszczuplić; dusza Włoch była uwięziona, należało ją wyzwolić.

Po otrzymaniu tych dwóch wielkich wypadków przez zwycięstwo po przywróceniu Włochów im samym, Francja zachowała sobie tylko prawo głosu doradczego; nie chciała w niczem kępować niepodległości, do której zdobyła przyczyniła się tak potężnie. Bez wątpienia zgoda niezawsze była zupełną; nieraz przyganialiśmy pewnym wymaganiom, pewnej niecierpliwości; niekiedy nawet mogliśmy doznawać obawy, ale co nigdy niepodlegało zaprzeczeniu, to co zawsze było przedmiotem najzupełniejszej powagi, siła pierwszaku monarchicznego i ludowego uosobionego w Wiktora-Emmanuela.

Pod tym względem ważność obecnej podróży króla włoskiego nie uniknęła nieczyjjej uwagi. Łatwo to było postrzedz z podwołania obelg i gwałtowności nieprzyjacieł Włochom dziennikarstwa. Lecz zniwagi nie dotykają serca króla, otoczonego miłością swego ludu. Król Włoski widzi tylko przed sobą wielkie zadania do spełnienia i krokiem niezachwianym dąży do tego celu. Ta odwaga znalazła już hojną nagrodę. Nim dzieje oddadzą mu sprawiedliwość, cieszy się już bogostawieństwem swych nowych poddanych; a kiedy Neapol święci pobyt swego króla z tak powszechnym zapalem, czyż prowincje niewysylają codziennie nowych poselstw dla jego powitania?

Obecność króla Wiktora-Emmanuela w Neapolu jest najlepszym i najsukuteczniejszym krokiem politycznym.

Francja.

Paryż 2 maja. Znowu rozchodzi się wiadomość, że Napoleon III-ci odwiedzi tego lata Karlsbad. Mówiono, że król pruski ma zjechać się z cesarzem austriackim w tym mieście; wypadki polityczne zaszele w Prusiech zdawało się że spowodują zaniechanie tego zamiaru, ale dziś znowu nabiera on wielkiego podobieństwa do prawdy. W każdym razie, jeżeli cesarz Francuzów pojedzie do Karlsbadu, niezawodnie sprawa włoska będzie wytoczoną na stół i Wilhelm I uzna nowe królestwo. Czy rzeczy tak łatwo pójdą z Franciszkiem-Józefem, czy Napoleon potrafi go przekonać, że Wenecja dla Austrii jest przeszłością, jest kula przywiązana do jej nogi i ciągnąca ją w przepaść? Czy potrafi dać do zrozumienia, że nadszedł nakoniec czas uczynić to ostatnie ustępstwo ze zbuntowały politycznych zasad dawnąj au? Bo rzeczywiście Austria nigdy do sił nie wróci, kiedy jej wojko i jej dochody będą ciągle pochłaniane przez nieszczęśliwe posiadłości włoskie. Dla czego upiera się ciągle by Austria zamiast zostania Prusami Niemiec południowych?

Otrzymano tu wiadomość z Meksyku, że wojska hiszpańskie pod generałem Prim i wojska francuskie pod generałem Lorencez spółecznie wystąpiły; jedne z Orizaba, drugie z Tehuacan i miały połączyć się z sobą w Puebla, aby razem zająć stolicę Mexico. List umieszczony w Monitorze przedstawia opłakane szczegóły dzikich postępów Juareza względem Francuzów i zamachu wymierzzonego przeciw generałowi Almonte, który został zniweczony przez jednego z dowódców wojskowych francuskich.

Zwróciło dziś uwagę sprawozdanie złożone cesarzowi przez ministra handlu i robot publicznych, obejmujące historyczny obraz rozmaitych rozporządzeń kolejno stosowanych we Francji do marynarki handlowej.

Minister wykazuje, że przed rokiem 1789-m okręta obce niedozwalały w portach francuskich rzeczywistych ścieśnien, że pobierano tylko opłaty od ładunku i za czas przebywania tych okrętów w porcie, bez względu na przewozowe towary. Po okresie zupełnej swobody od 1789-go r. do 1793-go, systemat zakazowy ukazał się po raz pierwszy i dosięgnął swojego szczytu około roku 1840-go; następnie słabnął i zupełnie upadł w skutek praw 5 i 10 maja 1861-go roku.

Cesarz sprzyja zupełnie systematowi wolności; oto tylko chodzi, czy kupcy francuscy, czy właściciele okrętów, czy marynarka nakoniec, jest za tym systematem, czy nie odwołują się do pozoru od lat 40-tu używanego, że marynarka handlowa francuska nie jest jeszcze dość silną do wytrzymania wpływu tej wolności.

Ogólne zgromadzenie akcjonariuszów spółki między-morza Suezkiego, odbyte wczoraj, było prawdziwym tryumfem dla pana de Lesseps. Pracuje 26,000 robotników w najlepszych warunkach zdrowia nad tym olbrzymim dziełem i nim rok upłynie, pierwsze statki krążyć zaczną z jednego morza na drugie.

W Paryżu nowe dasy dają się postrzegać na Anglię. Dzienniki pełne są listów o wczorajszym otwarciu wystawy; treść ich następują: Gmach okropny z cegły i szkła, nad szczytem panują dzwony szklane przypominające widok naszych ogrodów warzywnych pod Paryżem; urządzenie dotąd bardzo niedostateczne, wyjąwszy wystawę sztuk pięknych, ścisł nieznosny, mowy długie, muzyka słaba, chociaż ochrzczona imionami Meyerbera i Aubera.

Paryż, 3 maja. Spór między hr. Goyon i margrabią de Lavalette został już ukończony, przynajmniej o ile to sięga się do pierwszego. Główno-dowodzący wojskiem w państwie rzymskiem jest odwołany. Aby wszystko stało się zupełnie jasnym, należałoby wiedzieć trzy rzeczy, naprzód: kto zastąpi generała, czy margr. de Lavalette powróci do Rzymu, a gdyby nie wrócił, kto go zmieni?

Mówiono o oddaniu dowództwa generałowi d'Hugues, margrabią zaś zachowa część dyplomatyczną; później, że miano wysłać generała Trochu, potem znowu marszałka Niel, który miał połączyć w swem ręku obie władze, dyplomatyczną i wojskową. Dziś te wszystkie pogłoski ustały, a nawet bardzo podobno do prawdy, że i p. de Lavalette do Rzymu nie wróci.

Z początku domysłano się, że książę de Montebello posel francuski przy dworze rosyjskim, może być przeniesiony do Rzymu; lecz zapomniano, że książę ma brata, który jest adiutantem cesarskim, najlepší przez Napoleona widzianym; poczyną więc nabierać wiary pogłoska, że i książę i generał de Montebello wysłani zostaną do Rzymu na miejsce panów de Lavalette i de Goyon. Cokolwiek bądź, byłoby to prawdziwe dobrodziejstwo dla sprawy zjednoczenia.

Rada stanu ukończyła rozbiór zmian, które komisja ciała prawodawczego doradza wprowadzić w budżecie 1862-go. Udało się jej stracić z niego około 30-tu milionów franków. Nawiększe zmniejszenie dotknęło wydział wojny, bo jak mówią o 20-ciu milionów. Na flocie odcie-

rata pana von Schroeter. Sąd podobnie obmyślał środki, aby podlegać nie uniknąć zasłużonej kary.

Burmistrz Fritsch, któremu stronnictwo demokratyczne wyrzucało, że był prawdziwym sprawcą rożnuch, odjął sobie życie w nocy z dnia 30 kwietnia na 1-szy maja.

Burmistrz został uwieczniony; samobójstwo popełnił w więzieniu, po dwóch bezskutecznych próbach, zadał na koniec sobie śmierć przez uduszenie.

W Rótlewie odbyła się schadzka więcej niż 300 rzemieślników; wbrew wszelkiemu oczekiwaniu zgromadzenie minęło jednym głosem oświadczyło się za swobodą przemysłową, oraz za zniesieniem ceców i innych ustanowień, tamujących tę swobodę.

Berlin, 4 maja. Gazeta Pruska ogłasza, że król wicekról tronu miał dziś wieczorem opuścić Londyn i udać się z powrotem do Berlina; księżna następczyni, która zupełnie poprawiła się na zdrowiu, odbyła wczoraj długą przejażdżkę w powozie.

Berlin, 5 maja wieczorem. Gazeta Kolońska ogłasza, że hr. Bernstorff przesłał do Kassel bardzo silną notę ściągającą się do dekretu rządu hesskiego o wyborach, że jednak minister pruski nie będzie odwołany z Kassel, ponieważ rząd królewski nie chce pozabawiać się możliwości działania na rząd hesski.

Wszyscy wyborcy miasta Kassel przesyłali prośbę do sejmiku związkowego z protestacją przeciw dekretowi 26 kwietnia i zażądaniem, że nie mają zamiaru podpisać wymaganego przyzwolenia na konstytucję 1860. Gdyby jednak ujrzeli się zmuszonymi do udziału w wyborach, protestują z góry przeciw wszelkim wnioskom, któreby stały wyciągać chętno i przeciw wszystkim prawom zagłosowanym przez taką izbę.

Ameryka.

Stany Zjednoczone.

Washington 16-go kwietnia. Prezydent Lincoln ogłosił następne poselstwo potwierdzające prawo wyzwolenia niewolników w obwodzie kolumbijskim.

„Spółobywatele senatu i izby przedstawicieli. Uchwała nosząca nazwę: akt oswobodzenia osób obowiązanych do służby i pracy w obwodzie kolumbijskim, została dziś potwierdzona i podpisana.

Nigdy nie wątpiłem o tem, że kongres posiada potrzebne władze do zniesienia niewoli w tym obwodzie i zawsze pragnęłam urzeczywistnić naszą narodową wolność od tej instytucji. Jakoż w umyśle moim nigdy nie powstała najmniejsza wątpliwość pod tym względem; chodziło tylko o pytanie czasu zależące od okoliczności. Jeżeli w redakcji tego prawa, lub w zalegających od niego szczegółach, są rozporządzenia, które moim zdaniem mogły być załatwione w sposób i w formie właściwszej, nie chcę ich jednak bliżej określać. Jestem przekonany, że dwie zasady wynagrodzenia i kolonizacji zostały uznane i że można zastosować je w praktyce do tego prawa.

Co do wynagrodzenia prawo mówi, że dopominki mogą być czynione w 90 dni po ogłoszeniu aktu, nie później; że nie zapomniano o prawach służących małoletnim, żonom i sierotom pod władzą mężów, obłąkanym i nieobecny. Sądzę, że pod tym względem wkradło się mimowolne opuszczenie i polecam, aby to sprostować przez poprawę lub dodatek.“ podpisano: „Abraham Lincoln.“

Rząd Stanów Zjednoczonych przerwał na koniec milczenie o wypadkach w Tennessee. Dzienniki New-yorkskie z 14 kwietnia ogłaszają sprawozdania, na które Europa z niecierpliwością czekała. Wiadomość generała Grant, o bitwie pod Pittsburg-Landing, albo Shiloh z dnia 9-go kwietnia przesłana była kapitanowi Mac-Lean; brzmiała ona w dosłownym przekładzie następująco:

Raportowanie!

Winiemem zdać wam sprawę z nowej bitwy, stoczonej między dwoma wielkimi wojskami, z których jedno walczyło za utrzymaniem najdoskonalszego jakiegośkolwiek istniał, rząd—drugie dla jego obalenia. Miałem oznajmić o zwycięstwie wojska, które było się za pierwszą z tych zasad. W niedzielną noc, nasza przednia straż była napadnięta i zlamana przez nieprzyjaciela, lecz natychmiast odywizyli, które się tu znajdowały uszykowano do boju, dla jego odparcia. Bitwa wkrótce zaważyła na lewem skrzydle i w samym środku i kolejno ogarnęła rozmaite części całej linii. Aż do nocy nie ustawał ogień dział i ręcznej broni, najgłośniejszy jakiegośkolwiek dźwięk słyszeć na naszym łazie. Nieprzyjacieli zmuszając całą linię cofnąć się na podrogi przystępując się między sobą i miejscem wyładowania, już w późniejszej godzinie wyteżyli całą usilność do oskrzydlenia naszej lewej i oparowanej debarkadern, transportów i t. d. To stanowisko było straszone, przez statki kanonierskie Tyler i Leksyngton pod dowództwem kapitanów Gwin i Shirk, uzbrojone czterema 24 funtowymi działami Parrota i baterią dział gwintowanych. Ponieważ w tym miejscu znajduje się jar głęboki i niedostępny dla artylerji i jazdy, nadzwyczajny trud nawet do przejścia przez piechotę, nie mieliśmy tam wojska, wprawdzie potrzebna liczba artylerzystów i nieco piechoty koniecznej im do pomocy. W tej właśnie chwili, pomknęło naprzód kolumna generała-majora Buel i część dywizji generała Nelson zadyżyli. Obaj generałowie, tuż obecnym, natychmiast pospieszyli na napastowane stanowisko i wkrótce odparli nieprzyjaciela. Eodzie kanonierskie Tyler i Leksyngton, tudzież ich dzielni dowódcy Gwin i Shirk, wiele przyczynili się do tego wypadku. W nocy nadciągnęli dywizje generałów Rritenden i Mac-Cook. Jen. Wallace, który stał w Camp-Landing o sześć mil niżej, otrzymał rozkaz, aby z rana najwcześniejsz miał w gotowości swą dywizję i udał się na stanowisko jakie mu będzie wskazane. O godzinie 11-jej posłano mu rozkaz iść na Pittsburg, lecz ponieważ udał się drogą poboczną, nie stanął dosyć wcześnie, aby mógł wziąć udział w bitwie niedzielną.

Noc była zupełnie spokojną; widać nie podnieśli ducha w wojsku, które rozpoczęło natarcie, rozkazem wyruszyć o świcie. Skutkiem tego obrótu, nieprzyjacieli stopniowo począł cofać się na całej linii, od godziny 9 z rana, aż do godziny 5-po południu: wówczas jawnym już było, że się odwrót rozpoczął. Przed końcem bitwy, przybycie dywizji generała F. J. Wood pozwoliło mu do niej należeć. Moi żołnierze byli nader zmęczeni dwudzienną walką, obciążeni pod gołym niebem, ulewami deszczem w nocy, aby mogli natychmiast nieprzyjaciela ścigać. Noc wnet nadeszła, burza, dżdżysta; drogi stały się nazajutrz, zwłaszcza dla artylerji niestęchanie ciężkie, niemniej przecież generał Sherman ścigał nieprzyjaciela i przekonał się, że główne jego wojsko cofało się w porządku. Po całej drodze, jak daleko pogoń trwała, natrafiał na szpitale pełne nieprzyjacielskich ranionych; znajdował też trupy i wiele świeżych mogił. Zaczęłam przy niniejszym doniesieniu generała Shermana, szczegółowiciej opisać skutki pogoni i udziału w niej pojedynczych osób. (W tym miejscu znajduje się lista oficerów, którzy według generała Grant najwcześniej odznaczili się w bitwie z 6 na 7-maj kwietnia; sprawozdanie kończy się następnie: Kraj nasz będzie oplakiwał strata wielu mężnych żołnierzy, poległych na polu bitwy pittsburgkiej, albo właściwiej mówiąc shilohskiej. Za dwa lub trzy dni wiadoma będzie liczba strat. Dziś przez przybliżenie zakreślić ją mogę, do 1,500 zabitych i

3,500 rannych. Szkody zrządzone w artylerji były znaczne, wiele bowiem dział ogień nieprzyjacielski pozbijał z łożysk, wiele straciło zaprzęgi i posługujących przy nich ludzi. Przyszło 200 koni zabito. Liczba poległych zostawionych przez nieprzyjaciela na pobojowisku, większą była niż nasza. Trudno z pewnością określić liczbę ranionych, bo najwięcej z nich odesłano do koryntu i do innych miejsc. Nieprzyjacieli straszliwie uciepiał przez upadek wojska swego na sercu i przez zbiegostwo. Dziś jen. Beauregard przysłał parlamentarza; przy niniejszym doniesieniu jego listu. Jestem i t. d. „N. S. Grant,“ generał-major.

(Pisma, o których mówi jen. Grant, składają się z listu generała Beauregard w rzeczy pogrzebienia zabitych i danej mu odpowiedzi. Co do sprawozdania jen. Sherman, należy je powtórzyć, bo okazuje na czem ograniczyła się pogon za oderwanymi w ich odwrócie; podaje ona, jak czytelnicy ujrzą, zręczność do korzystnych utarek dla tych ostatnich.)

Główna kwatery, 5 dywizja, 8 kwietnia 1862 r.

Do generał-majora Grant.

Jenerale, z jazdą oddaną pod moje rozkazy i dwiema dywizjami znużonego własnego wojska wyruszyłem dziś z rana naprzód drogą do Koryntu. Opuśczone obozy nieprzyjacielskie ciągnęły się wzdłuż gościńca pod osłoną tylko chorągwi szpitalnych. We wszystkich znajdowaliśmy minij lub więcej umarłych i ranionych. W miejscu, gdzie się gościeńce rozdawały, zdybałem straż przednią dywizji generała Wood. Rozkazałem więc jeździć obejrzeć obie drogi: nasza jazda dobiegła jazdy nieprzyjacielskiej. Półkownik Dickey jazdy Stanu Illinois zażądał posiłków; poleciłem więc pójść naprzód przedniej strażi kolumny generała Wood ostrożnie drogą prowadzącą na lewo, sam zaś osobiście poszedłem z przednią strażą 3-iej dywizji 5-iej dywizji drogą wiodącą na prawo. O pół mili prawie od rozdwojenia znaleźliśmy się na obszernej polu; droga przechodziła po środku; dalej na przestrzeni 200 jardów znajdował się las gęsty a za nim daleko się widziały wielkie obozowiska jazdy oderwanych.

Po wiadomości kazalem rozwinąć się strzelcom kilku drużyn 77-go polku Ohio pod dowództwem półkownika Holmbranda, samemu zaś półkownikowi wyciągnąć się w szyku bojowym o 100 jardów wstecz. W tym porządku postępowałem ostrożnie aż dopóki strzelcy nie zaczęli bić. Przewidując, że w ten sposób rozproszy się obozowisko, miałem półkownika Dickey pod ręką z jazdą 40-go polku Stanu Illinois. Jazda nieprzyjacielska pierwsza rzuciła się na nas w największym pędzie, przebiegając całą linią strzelców. W tej chwili półk pichoty nie wiem dla czego zlał się w szeregi, przeszkodził działu i pierchnął; chociaż położenie miejsca było najdogodniejsze dla pichoty do stawienia oporu jeździe. Było bowiem nie równo i okryte gęstym zarośnięciem. W chwili, w której półk pichoty został zlamany, jazda Dickeya wystrzeliła swe karabiny, potem rozbiegła się w nieładzie. Natychmiast więc dałem rozkaz odwołania dywizji uszykować się do boju, co było bistro wykonanym. Piechota i jazda zlamane połączyły się z tą linią, a że nieprzyjacieli znowu na nas ciągnął, uderzyła nań nasza jazda i spędziła z pola.

Wówczas rozkazałem posunąć całą dywizję i postawić jazdę Dickeya o milę naprzód gościńcem. Ta jazda odkryła piętnastu zabitych i dwadzieściu pięciu ranionych na stanowisku zajmowanym przez 77 polk Ohio. Zażądałem wołów dla odwiezienia ranionych do obozu i kazalem pogrześć poległych. Zniszczyłem na koniec do sześciu obozowisk nieprzyjacielskich. Znaleźliśmy obfitość ładunków do dział połowych, które zagwożdżono; dwa działa i szpital główny z 280 oderwanymi i około 50 związkowych ranionych. Nie mając sposobu uprowadzenia ich z sobą, kazalem podpisać głównemu lekarzowi Lyle i jego podwładnym, podpisali też oni zobowiązanie się, że stawie się przed nami będą jako jeńcy wojenni, i drugie, że nasi ranni będą troskliwie opatrywani i wróceni nam nazajutrz, skoro nadciągną wozy dla ich zabrania.

Przy niniejszym zająłam to zobowiązanie i proszę nadesłać potrzebne wozy i nosze pod naszych ranionych. Wozy będą mogły zabrać mnóstwo namiotów będących naszą własnością a rozbitych wzdłuż drogi. Nie zniszczyłem ich, pewny, że nieprzyjacieli ich nie zabierze.

Drogi są w złym stanie, zawałone porzuconymi wozami, noszami i skrzyniami prochowymi. Udało się nieprzyjacielowi uprowadzić działu; ale ogolił swe baterie, zostawiając przynajmniej łoża od dwadzieściu armat. Prekonany jestem, że piechota i jazda oderwanych przez całą ostatnią noc były w pochodzie; bo dziś rano przeszły przez Lick-Creek, zostawiając za sobą jazdę dla odkrycia odwodu; a wszędzie po drodze ślady odwetu i nieładu. Porażka przy zaroślach opóźniła nasz postęp, tak że noc zapadła, nim zdolałmy opatrzyć ranionych i pogrześć poległych. Nadto żołnierze nasi byli zmęczeni trydnym wzięciem bojem, nie pogoda i niedostatkiem. Dalem rozkaz wrócić do obozu, gdzie w tej chwili wszyscy się znajdujemy. Mam zaszczyt i t. d. W. T. Sherman generał-brigady.

— Goniec Stanów Zjednoczonych umieścił list pisany z Waszyngtonu do dziennika World o podróży pełnomocnika francuskiego pana Mercier, który tu powtarzamy.

„Odwiedziny przez posła umocowanego przy państwie prężnym, buntowniczym poddanych tego państwa, mają konieczne odrębne znaczenie; ponieważ zaś nie może tu iść o posłannictwo nieprzyjacieli, lub przeciwne krajowi, przy którym jest umocowany, cel więc tej podróży musi być przyjacielski. Francja nie jest w stanie obarczyć się ciężarem wojny w obronie Poludnia; obok tego ma nagłą potrzebę bawełny i tytoniu. Najwięcej przeto znajduje tu wiary domysł, iż ostatni parostatek przywiózł polecenie panu Mercier, aby udał się do Richmond i zbadał osobiście, na jakich podstawach możnaby obie wojujące strony skłonić do zgody. Godzi się rozsądnie przypuszczać, że p. Mercier przed wyjazdem musiał porozumieć się z panem Seward i otrzymać jego przyzwolenie na tę podróż.

Niektórzy tu twierdzą, że minister francuski ma nadzieję rządowi oderwanym zaniechania walki, pod warunkiem, że Stany południowe wrócą na dawny stopień do jedności. Dodają, że jeśli Poludnie tej rade odrzuciło, Francja stanowczo oprze się dalszemu toczeniu wojny.

W takim położeniu rzeczy wielu sądzi, że Poludnie nie ma nie lepszego do uczynienia, jak przyjąć radę cesarza Francuzów; nie może bowiem spodziewać się lepszych warunków, posuwając wojnę do ostateczności, pośrodku zaś państwa przyjacielskiego skłoniłoby Polnoc do udzielenia warunków mniej upokarzających, niż te, jakie podług wszelkiego podobieństwa do prawdy narzucałaby bez tego pośrednictwa. Być może, że cel podróży pana Mercier nie będzie nigdy z pewnością wiadomy, lecz teraz powszechnie rozumieją, że cesarz Francuzów postanowił starać się o połączenie znowu z sobą Stanów Zjednoczonych amerykańskich.

Czarnogóra.

Dziennik Patnik otrzymał z Raguzu z 29 kwietnia, następujące wiadomości: Chrześcijańska ludność Kuczy i Drekałowicz, w Alba-

nji, porwała się d. 16-go tego miesiąca do broni przeciw Turkom i zniewoliła do poddania się załogę małego zameczka Medun, przyczem zagarnięto 500 jenieców. Dnia 10-go tegoż miesiąca, Czarnogórzanie otrzymali walne zwycięstwo w Albanji w Bielopole, tuż nad granicą serbską. Hussein-pasza, jeden z najlepszych wodzów Omer-paszy dowodził 5-cio tysięcznym oddziałem wyłącznie niemal złożonym z baszy-buzuków, których podłości przypisuje swą klęskę, haniebnie bowiem z pola bitwy uciekli. Turcy stracili 500 ludzi, w jęńcach oddanych do Cetynji, 4 działa wpadły w ręce zwycięzców. Czarnogórzanie zajęli wieś Leskopole wiele innych. Ważna twierdza Zablak była bombardowana 24, 25 i 26 tego miesiąca. Nie lepiej powodzi się Turkom w Hercegowinie. Dnia 25, w Trementi stoczono utarczkę w której wielu Turków poległo. Łukasz Wukalowicz znajduje się w Stolce, gdzie gromadzi i zagrzewa do wytrwania swych zwolenników. Dnia 25-go, lekarz Omer-paszy doręczył książęciu Mikołajowi ultimatum i odjechał na powrót do Mostaru. Mówią, że odpowiedź książęcia jest pojednawcza ale dwuznaczna. Ze wszystkich doniesień okazuje się, że obecne położenie Derwisz-paszy w Hercegowinie i Albanji stało się niebezpiecznym. Omer-pasza, według tego co twierdzą, upadł na sercu i przypisuje niepowodzenia swoje, niedołężności rządu tureckiego i jego wojska. Zdaje się, iż postanowił mieć się obronnie. Rozniesiono wieść od wczoraj, że Omer-pasza ma zamiar udzielić Hercegowinie pewien rodzaj samorządu, zdaje się być podstępny i zręcznym wymysłem, na oszukanie łatwowiernych i zasianie niezgody między powstańcami.

Do tego listu Patnik dołącza następujące uwagi: Nasz korespondent, zwykle dobrze zawiadomiany, dostarcza nam pod tym względem pewne skazówki, które twierdzenia, o mającym udzielić się Hercegowinie samorządzie, sprowadzają do właściwych rozmiarów. Telegraficzne rokowanie między Omerem-paszą i książęciem czarnogórskim, obejmuje tylko wzajemne wymagania, o które ani Czarnogórze, ani Turcja nie dbają. Ultimatum tureckie nie było nawet wzięte w uwagę w Cetynji i książę Mikołaj nie okazał się skłonny do rokowań, dopóki nie zaczęto mówić o samorządzie Hercegowiny, samorządzie, który chciał widzieć rozciągniętym na Bošnję. Prócz tego, obietnice tureckie nie znajdują żadnej wiary w Cetynji, gdzie nikt nie myśli przystępować do układów, chyba na zasadzie uti possidetis, to jest, aby obie strony zachowały kraj dziś przez siebie zajęty; w moc czego, Czarnogórze zatrzymałoby część zdobytej Hercegowiny i Albanji.

Depesze Telegraficzne.

BRUKSELLA, wtorek 6 maja. List z Paryża, pisany do dziennika Niepodległość belgijska, donosi, że książę Napoleon wyjeżdża niezawodnie do Neapolu dnia 10 bieżącego miesiąca i bierze z sobą pana Emila de Girardin.

BERLIN, wtorek 6 maja, wieczorem. Wszyscy dawniejsi posłowie berlińscy zostali znowu dziś wybrani, wyjąwszy pana Kuehne, którego zastąpił p. Henning-Plonchott, członek stronnictwa postępowego. Według dotąd nadesłanych z prowincji wiadomości telegraficznych, wszędzie po większej części wybrano dawnych posłów. Pp. Waldeck i professor von Sybel, podskarbi berliński Hagen, von Karlowitz zostali na nowo wybrani.

LONDYN, środa 7 maja. Na wczorajszym posiedzeniu izby gmin, lord Palmerston, odpowiadając panu Griffith oświadczył, że rząd nie odebrał żadnej wiadomości o pochodzie wojsk perskich na Herat.

BRUKSELLA, środa 7 maja. Monitor belgijski ogłasza dziś zrana, że stan zdrowia królewskiego nie zmienił się przez wczorajszą dzień wtorkowy, ale że pod wieczór symptomata okazały się pomyślniejsze.

BERLIN, środa 7 maja wieczorem. Otrzymałem aż dotąd depesze stwierdzają powzięte oczekiwania co do ogólnego wypadku wyborów poselskich; oznajmują one wybór pana von Vincke i byłego ministra pana von Patow.

LONDYN, środa 7 maja. Dzisiejsza Ranna Poezta mówi: „Krok uczyniony przez pana Mercier w Richmond dopóty zostanie nadzwyczajnym, dopóki nie dowiemy się, że go sankcjonowało porozumienie się europejskie. Wnioskując z przeszłości polityki, której Francja trzymała się w Ameryce, nie możemy przypuszczać, aby Napoleon III mógł nagle pociąć swemu posłowi przyjęcie odpowiedzialności odrębnego działania.

Powinniśmy zatem myśleć, że p. Mercier działał na własną rękę, ale nadzieja nasza w powodzenie jego kroków nie jest wielka. Wówczas dopiero, kiedy wielka wyprawa toczona dziś ukończy się, kiedy zawieszenie broni zostanie zawarte, nastąpić może chwila rokowań. Teraz przedwczesnym jest każdy krok tego rodzaju, zwłaszcza przez wdanie się obcego państwa.“

WIEDEN, środa 7 maja. Na dzisiejszym posiedzeniu izby poselskiej przy rozbiórce budżetu spraw zagranicznych, poseł Kuranda zapytał ministrów o objaśnienie zasad ich zewnętrznej polityki, zwłaszcza w tem co się ściąga do stosunku z Niemcami i Włochami.

Hrabia Rechberg odpowiedział, że Austria ciągle usiłuje utrzymać w Niemczech należące sobie stanowisko. Co się tyczy polityki interwencji we Włoszech, która wydała tak gorzkie owoce, ta została zaniechana. Od roku 1859 polityka austriacka we Włoszech jest zupełnie obronną. We względzie sprawy hesskiej, minister austriacki przy sejmie związkowym otrzymał polecenie działać ręką w rękę (Hand in Hand) z Prusami.

LONDYN, środa 7 maja. Diario Marino (dziennik morski) donosi z Vera-Cruz 6 kwietnia, że wojska francuskie pociągnęły na stolicę.

BRUKSELLA, środa 7 maja. Ogłoszone dziś po południu urzędowe doniesienie zawiadamia, że król spokojnie noc spędził i że ma się nieco lepiej.

NEAPOL, środa 7 maja. Bal który wczoraj u dworu był świetny. P. Benedetti urzędowie oświadczył królowi Wiktorowi Emmanuelowi przed-

kie przybycie księcia Napoleona i księżny Klotyldy. Przybył tu sir James Hudson minister angielski w Turynie.

LONDYN, środa 7 maja wieczorem. Zakład Reutersa donosi co następuje z New-Yorku dnia 26 kwietnia: Zapewniają, że związkowi osadzili swe działa w odległości, 1000 jardów od okopów oderwanych w Yorktown. P. Mercier powrócił z Richmond. Dziennik New-York Herald mówi, że Francja nastawała na dowiedzenie się wiele potrzeba czasu do przytłumienia rokoszu. Związkowi zaczęli bombardować twierdzę Jackson niżej Nowego-Orleanu. Donoszono pod dniem 23, że wkrótce należało oczekiwać nowej bitwy pod Pittsburg.

Municipalność frederiksburgska doniosła jeneralowi Dowel, że miasto przy zajęciu go przez wojska związkowe stawić nie będzie żadnego oporu, ale że ludność ucieczie wytrwa w przywiązaniu do sprawy oderwanych. Rząd związkowy ścisłe czuwa nad ogłaszaniem wiadomości wojennych w dziennikach.

Ministrowie duński i szwedzki pojechali do Monro; domysla się, że odwiedzą Richmond. Rzeka s. Wawrzyńca została otwartą dla żeglugi.

BRUKSELLA, czwartek 8 maja zrana. Monitor belgijski ogłasza dziś zrana następny biuletyn: Król przepędził wczoraj dzień dosyć dobrze, ale najjaśniejszy chory doznał wieczorem odnowienia bólów miejscowych.

Książę Brabantu powołany został z Hiszpanji i wrócił do Brukseli w sobotę 10 maja.

TRIEST, czwartek 8 maja. Otrzymało tu wiadomości z Aten z dnia 3 maja. Królowa zupełnie wyzdrowiała ze skutków spadnięcia z konia dnia 30 kwietnia. W Atenach, w Syra, w Triplicji w Nauplii dokonano nowych uwień. Ogłoszono odezwę królewską z podziękowaniem wojsku i flocie.

BERLIN, piątek 9 maja. Gazeta pruska donosi, że na wczorajszym posiedzeniu sejmiku związkowego protestacja wyborów kasselskich przeciw dekretowi rządu hesskiego z dnia 26 kwietnia, została odesłana do komisji zażaleń.

Ze względu na ważność sprawy, pełnomocnik pruski przekładał, aby odesłać tę prośbę do komisji na sprawy hesskie. Uzasadniał przełożenia swoje, wykazując niebezpieczeństwo (bedenklich) znajmie dekretu elektorskiego z dnia 26 kwietnia. Dodaj, że ponieważ spełnienie tego rozkazu jest tak blizkie, wszelka zwłoka jest niebezpieczną.

Minister pruski oświadczył, że rozporządzenie rządu hesskiego groziło ciężkimi następstwami politycznymi, a nadto ubliżało ze strony tego rządu przełożeniom uczynionym przez Austrię i Prusy na sejmie związkowym.

Minister Hessji elektoralnej zastrzegł sobie moc złożenia kontrdeklaracji.

Przegląd miejscowy.

WILNO.

Wileński gubernialny komitet statystyczny, w dniu 23 kwietnia odbył drugie swe posiedzenie, na którym pod przewodnictwem swego prezesa, naczelnika gubernji Wileńskiej, znajdowało się 32 członków statych i rzeczywistych. P. prezydent otworzył posiedzenie, proponował wybranie pp. członków wybrane, na zasadzie § 5 Najwyżej zatwierdzonej 26 grudnia 1860 r. ustawy o gubernialnych i obwodowych komitetach statystycznych, pomenika prezesa. W skutek tego, większość głosów (za pomocą kartek zakrytych) wybrany został członek rzeczywisty A. H. Kikror. Następnie p. Kikror, spełniając poruczenie na ostatnim posiedzeniu sobie dane, przeczytał artykuł, w którym w ogólnych rysach przedstawił obraz czynności naukowej w dziedzinie statystyki i etnografji kraju tutejszego, wymienił godniejsze uwagi rękopisma i inwentarza statystyczne z XVI i XVII wieku, w różnych archiwach znajdujące się, wycyli bibliograficznie wszystkie ciekawe dzieła w tej galei, jako też mapy geograficzne i topograficzne plany, i na zakończenie przytoczył krótkie sprawozdanie z czynności komitetu statystycznego od czasu jego zawiązania, to jest od roku 1835. Potem p. prezydent wyraził swoje zdanie, że dla szynkowego zespoleńia działu i dla nadania należytego kierunku pracom statystycznym, izby skuteczniej urzeczywistnić zasadnicze cele komitetu w ustawie wskazane, uznaje za rzecz konieczną wyznaczyć osobną komisję redakcyjną z członków rzeczywistych, poruczywszy jej przedewszystkiem zająć się ułożeniem ogólnego planu prac statystycznych, po roztrząsaniu jakie są opracowane, jakie potrzebują udoskonalenia lub nowego wypracowania, jakie ku temu są na widoku materiały, jakim sposobem zbierać je i jak mają być rozdzielone prace pomiędzy członkami komitetu. Nadto, komisja ma ułożyć program Rocznika na rok bieżący, i pomagać redaktorowi, który na ogólnym posiedzeniu będzie wybrany, w zebraniu i opracowaniu artykułów, wezwawszy do wzięcia udziału w tych pracach pp. członków, którzy oświadcza na to swą gotowość. Następnie, po ułożeniu planu prac statystycznych i programu Rocznika, komisja ma złożyć je na rozpatrzenie i stwierdzenie, na ogólnym posiedzeniu komitetu. Narady komisji mają się odbywać w miarę potrzeby, a przynajmniej dwa razy w ciągu miesiąca, o ich zaś skutkach pomocnik prezydenta uwiadamia każdą razą p. prezesa. Później, po spełnieniu tego poruczenia, komisja obowiązana będzie rozpatrywać, zasadniczo, komisja otrzymuje artykuły i materiały, sprawdzając o tem i podając na ostateczne stwierdzenie uwiadomając o tem i podając na ostateczne stwierdzenie na posiedzeniach komitetu. Obecni, podzielać w zupełności to zdanie, przesi, izby p. prezydent, dla zawiązania komisji rzeczowej, sam zechciał naznaczyć członków według własnej uwagi. Jakoż przez p. prezesa zostali naznaczeni: na członków komisji redakcyjnej pp. członkowie rzeczywiste: M. Malinowski, A. Adamowicz, M. Krupowicz, M. Gusiew, B. Kulini i A. Korewa. Po roztrząsaniu uczynionego pytania: jak często mają się odbywać ogólne posiedzenia komitetu, uznano za rzecz konieczną, ażeby te odbywały się przynajmniej raz we dwa miesiące.

КАЗЕННЫЯ ОБЪЯВЛЕНИЯ.

Отъ Виленскаго губернскаго правленія объявляется, что въ следствие постановленія его, 3 сего апрѣля состояшагося, на удовлетвореніе признанной постановленіемъ Лидскаго земскаго суда подлежащаго безспорному взысканію претензіи дворянина Симона Нецекаго къ дворянину Викентію Шукъ по заемному письму въ 120 руб. простираемой поддержана въ публичную продажу 1/2 части участка земли упомянутого Шукъ въ окрестности Родзевичахъ Лидскаго уѣзда въ 3 станіи состоящаго, заключающаго 21 десят. земли, оцѣненного въ 180 руб. сереб. и для произведенія таковой продажи назначенъ въ присутствіи Лидскаго уѣзднаго суда срокъ торгати, 21 число мая сего года съ 11 часовъ утра съ законною посылкою оныхъ чрезъ три дня переторжкою. Желающіе разсматривать бумаги, относящіяся къ этой продажѣ, могутъ найти оныя въ упомянутомъ уѣздномъ судѣ. Апрѣля 20 дня 1862 года.

Совѣтникъ Геццолдъ.

Секретарь Комаръ.

Столоначальникъ Кодъ. 1—268

Въ послѣднихъ числахъ августа мѣсяца 1861 года, сынъ помѣщика Кобринскаго уѣзда, Адамъ Викентіевъ Радовицкій, принимавшій дѣятельное участіе въ противозаконныхъ демонстраціяхъ, бросилъ жену и дѣтей, тайно отлучился за границу; изъ полученнаго отъ него въ сентябрѣ мѣс. письмо изъ заграничья на имя матери, его помѣщицы Радовицкой видно, что онъ находится въ Парижѣ. Въ слѣдствіе сего и согласно предложенію г-на начальника Гродненской губерніи, основанному на таковомъ же г. Виленскаго военнаго, Гродненскаго и Ковенскаго генералъ-губернатора, а также на основаніи приложенія къ 1850 ст. X. т. св. зак. гражд. ч. 2-й изд. 1857 года, Гродненское губернское правленіе вызываетъ его Радовицкаго къ возврату въ отечество, въ опредѣленный срокъ закономъ шести мѣсячный срокъ. Феврала 27 дня 1862 года.

Совѣтникъ Мраіекиѣ. 3—192

О ПРОДАЖѢ

ДОМОВЪ РУМИАНЦЕВСКАГО МУЗЕУМА.

По Высочайше утвержденному 26 мая 1861 г. положенію комитета г. министровъ, Румянцевскій Музейъ переведенъ въ Москву, съ цѣлью соединить тамъ предметы его съ другими замѣчательными коллекціями и учебными собраніями, сдѣлавъ ихъ такимъ образомъ доступными для публики, по примѣру ИМПЕРАТОРСКОЙ Публичной Библиотеки въ С.-Петербургѣ; принадлежаніе же Румянцевскому Музею, состоящее въ С.-Петербургѣ два каменные дома назначены въ продажу. Дома эти присянными цѣновщиками оцѣнены одинъ въ 112 т. р., а другой въ 58 т. р., всего въ 170 т. руб. сер. Но дѣйствительная цѣнность этихъ домовъ далеко значительнѣе, такъ какъ и по пространству имѣющейся при сихъ домахъ земли (659 саженъ при одномъ и 622 при другомъ), и по находящейся въ лучшей части города, приобрѣтеніе сихъ домовъ обезпечиваетъ за владѣльцами ихъ несомнѣнную выгоду; а потому считаемъ долгомъ обратить вниманіе на нихъ капиталистовъ на продажу домовъ Румянцевскаго Музеума, присовокупляя, что условія продажи домовъ, а также планы, описи и оцѣнку домовъ, а равно вѣдомость о получасомъ съ нихъ доходѣ, можно видѣть ежедневно, въ присутственное время, въ департаментѣ народнаго просвѣщенія.

Дома Румянцевскаго Музеума находятся: одинъ, главный, на Англицкой Набережной у Николаевскаго моста со вторымъ фасадомъ на Галерную улицу, а другой, противъ перваго, между Галерною улицею и набережною Крюкова канала.

Сумму, которая имѣетъ быть выручена отъ продажи сихъ домовъ, Высочайше повелѣно отнестись исключительно на расходы по устройству и содержанію въ Москвѣ Румянцевскаго Музеума и умноженію его коллекцій, согласно волѣ завѣщателя. 3—240

ОГЛОШЕНИЯ

Сеніонъ

Адама Микіевicza

Концертъ надъ концертami

JANKIELA.

Polonezъ z poematu PAN TADEUSZ.

на Forteplanъ przez

LUDWIKA NOWICKIEGO.

Cena 60 kop., zъ присылкѣ почтѣ 90 kop.

ПОЛОНЕЗЫ тѣхъ композытора JAN ZAMOJSKI и KASPER KARLINSKI, кажды по 45 kop., zъ присылкѣ почтѣ по 75 kop. Спровождающіе почтѣ всеякіе 3 Polonezy, плацѣ только рср. 2. По-вышше композыціе вышлы накладемъ MAURYCEGO ORGELBRANDA въ Вилнѣ. 2—278

Въ книжарнѣ M. ORGELBRANDA сѣ до нѣб-ція ксѣжки до нѣбѣнства на м. Maj: Felinski Ks. S., Majowa nowenna, czyli 9-cio dniowe nabożeństwo do Najświętszej Panny Maryi, 50 k. Gwiazdka dzieciomъ Maryi на м. Maj, 12½ k. Holowiński, M. Maj poświęcony Najśw. Maryi Pannie 25 k. Kłoczowski, Ks., Nowy M. Maryi, 45 k. Miesiące Maryi poprzedzony modlitwami porannymi i wieczornymi, 60 k.—M. Maryi. Rozmyślania na każdy dzień Maja, 35 k. M. Maryi, czyli rozmyślania na każdy dzień miesiąca o Jej życiu, chwale i opiece, rsr. 1 k. 20. Prokop, Ks., M. Maryi czyli m. Maj, 25. Przykłady na każdy dzień miesiąca Maja, czyli łaski odebrane od Przenajświętszej Dziewicy Maryi w różnychъ miejscachъ i czasachъ, 20 k. 2—276

OGŁOSZENIA SKARBOWE.

Wileński rządъ gubernjalny ogłasza, iż w skutekъ jego postanowienia 3-go kwietnia t. r. następnego na zaspokojenie uznanej postanowieniemъ Lidskiego sądu ziemskiego za należącą do bezspornego uzyskania pretensji szlachcica Szymona Niecieckiego do szlachcica Wincentego Szczuki, za obliegimъ na 120 rub., wystawiona zostaje na publiczną sprzedaż 1/2 częśćъ участка земли rzeczonoego Szczuki, w okolicy Ródziewiczachъ w 3 stanie Lidskiego powiatu położonego, zawierającego 21 dziesięcinъ ziemi, ocnionego 180 rubli srebremъ i dla uskutecznienia tejъ sprzedaży, w Lidskimъ sądzie powiatowymъ naznaczony został targъ dnia 21 maja roku bieżącego, od godziny 11 zrana, ze zwykłymъ we trzy dni przetargiemъ; życzącъ rozpatrywać papiery tejъ publikacji tyczące się, mogą je znaleźć w rzeczonymъ sądzie powiatowymъ. Dnia 20 kwietnia 1862 roku.

Radca Giecold.

Sekretarz Komar.

Nacz. stołu Kodz. 1—268

W ostatnichъ dniachъ sierpnia 1861 roku, synъ obywatela powiatu Kobryńskiego, Adamъ synъ Wincentego Radowicki, przyjąwszy czynny udziałъ wъ objawachъ przeciwnychъ prawu, opuściłъ żonę i dzieci i tajemnie wyniósłъ się za granicę. Z otrzymanego odeń we wrześniu listu, zъ zagranicy do matki swojej obywatelki Radowickiej pisanego wiadać, że się znajduje wъ Paryżu. W skutekъ tego, i stosownie do zalecenia p. naczelnika gubernji Grodzieńskiej, opartego na przedpisaniu p. Wileńskiego wojennego, Grodzieńskiego i Kowieńskiego generał-gubernatora, tudzież na zasadzie załączenia do 1850 art. X. T. Zb. Pr. cyw. cz. 2 wyd. 1857 r. Grodzieński rządъ gubernjalny wzywa rzeczonoego Radowickiego do powrotu do ojczyzny, w ciągu zakreślonego tymъ prawemъ terminu sześciomiesięcznego. Dnia 27 lutego 1862 roku.

Radca Mrajski. 3—192

О ПРОДАЖѢ

ДОМОВЪ МУЗЕУМЪ РУМИАНЦОВСКИЕГО.

Въ skutekъ Najwyżej utwierdzonego 26 maja 1861 r. postanowienia komitetu pp. ministrów, muzeumъ Rumiancowskie, przeniesione zostało do Moskwy, w celu połączenia tamъ jego przedmiotówъ zъ innemi godnymi uwagi kolekcjami i naukowemi zbiorami, uczyniwszy je tymъ sposobemъ dostępnymi dla publiczności na wzórъ Cesarskiej biblioteki publicznej wъ S. Petersburgu; należące zaś do muzeumъ Rumiancowskiego, położone wъ St. Petersburgu dwa domy murowane postanowiono wyprzedać. Domy te przezъ taxatorówъ przysięgłychъ zostały ocenione: jedenъ na 112,000 rub., a drugi na 58,000 rub., w ogóle na 170,000 rubli srebremъ. Atoli rzeczywista wartośćъ tychъ domówъ jestъ daleko większą, gdyż przestrzeńъ znajdującą się przy tychъ domachъ ziemi (559 sążni przy jednymъ i 622 przy drugimъ), jako też położenie ichъ wъ najlepszej części miasta, nabycie tychъ domówъ zapewnia ichъ właścicielomъ korzyści niewątpliwie; przeto uważamy za obowiązekъ zwrócić uwagę naszychъ kapitalistówъ na sprzedażъ domu muzeumъ Rumiancowskiego, dodającъ, że warunki sprzedaży, oraz plany, inwentarz, ocena domówъ i wylczenie otrzymanego zъ nichъ dochodu, można widzieć codziennie, wъ czasie posiedzeń, wъ departamencie oświecenia narodowego.

Domy Muzeumъ Rumiancowa znajdują się: jeden, główny, przy Angielskimъ nadbrzeżu przy Mikołajewskimъ moście zъ drugąъ facją na ulicę Galerną, a drugi, naprzeciwъ pierwszego, między ulicą Galerną i nadbrzeżną kanału Krymskiego.

Summę, jaka ma być wyręczona zъ sprzedaży tychъ domówъ, Najwyżej rozkazano obrócić wyłącznie na kosztъ urzędzenia i utrzymania wъ Moskwie Muzeumъ Rumiancowa i pomnożenia jego kolekcji, stosownie do woli testatora. 3—240

PRYWATNE.

MAGAZYN KUPCA NOWIKOWA.

Od kilkunastu latъ utrzymującъ wъ czasie Jarmarku Wileńskiego Magazynъ kolonialnychъ towarówъ miałemъ szczęście zasłużyćъ na zaufanie kupujących. Sprzedającъ towary wъ gatunkachъ o ile można najlepszych i po cenie umiarkowanej. Przeto niniejszymъ mamъ honorъ zawiadomić prześwietną publiczność, że wъ tymъ roku na jarmarku kramy trzymać nie mamъ zamiaru, ale zapraszamъ kupujących do moichъ Magazynówъ egzystujących wъ domachъ: Rozzielly i Trynitarzy na przeciw placu Ratuszowego, opatrzonychъ we wszystkie towary najświeższe i dobroci nie wątpliwiej, a mianowicie: Herbata Chińska, wъ rozmaitychъ gatunkachъ, cukier, kawa, bakalie, świece stearynowe, palmowe torfowe po cenie niższej, tytuń cygara i inne przedmioty. Zarazemъ mamъ honorъ dodać, iż nie ponosząc kosztówъ Jarmarkowychъ będę wъ możności towary teżo dobroci co i na jarmarku sprzedawać po cenie przystępniejszej. 1—271

Niemka posiadająca RODOWITA gruntownie językъ Niemiecki i robi suknie zъ miary, życzy mieć miejsce tutaj lubъ na prowincji, wiadomość wъ murachъ Dominikańskichъ przy zaułku Ignatowskimъ wъ celi takъ zwanjъ Prorowski. 1—297

Niniejszymъ ogłaszamъ, że wydana przezъ mnie Jerzemu Rudanowi plenipotencja wъ dniu 19-go kwietnia b. 1862 r. nie ekzystuje. ALFRED SZYRYN. 1—295

OGŁOSZENIE.

Przezъ czasъ trwania Jarmarku św. Jerskiego wъ mieście Wилнѣ, otworzony został Sklepъ POD POGONIĄ N. 15, wprostъ Katedralnego kościoła, i takowy zaopatrzono wъ Naczynia Kamienne zъ fabryki Królestwa Polskiego, jakъ również we wszystkie Kolonialne towary, Herbata czarna familijna, kwieciasta aromatyczna, żółta i zielona, wina Borskie i Węgierskie wytrawne i łagodne, cukier zъ rozmaitychъ fabryk, świece parafinowe, stearynowe i palmowe, oliwę prowancką, pikię i szampiony, bakalia, konfekty, trufie francuskie marynowane i suche, proszekъ Perski, masy do podlogъ i wiele innychъ towarówъ, które po cenachъ umiarkowanychъ sprzedają się. 1—291

Новый Винный Погребъ въ Динабургѣ

A. RADAZEWSKAGO i Компаніи изъ РИГИ, снабженный иностранными разнаго сорта винами по Рижскимъ цѣнамъ, въ домѣ Н. Бешкина, на Москвитной улицѣ.

Nowo-odkryty Skład Win w Dynaburgu

A. RADAZEWSKIEGO i Spółki, z RYGI, zaopatrzony wъ rozmaite gatunki Winъ zagranicznychъ po cenachъ Rzyckichъ, wъ domu N. Beshkina, przy ulicy Moskiewskiej.

Nouvelle Cave des Vins à Dunabourg

de A. RADAZEWSKY et Comp. de RIGA, fournee des vins les plus recherches à des prix de Riga. Maison N. Beshkin, Rue de Moscou. 1—289

ОБЪЯВЛЕНИЕ.

Симъ честь имѣю извѣстить, что здѣшняя Контора Первоначальнаго страховаго заведенія Транспортнаго (съ 1822 г.) перемѣщена на Имбары въ домъ г. Адамовича наспротивъ (Ратушоваго) Театральнаго Плаца.

Коммисіонеръ Г. КЛЕБЕРГЪ.

UWIDOMIENIE.

Niniejszémъ mamъ honorъ zawiadomić, że tutejszy Kantorъ Transportówъ, 1-go Towarzystwa Petersburgskiego (z 1822 r.) przeniesiony został zъ ulicy Niemieckiej на Imbary do domu JW. Adamowicza naprzeciwъ (Ratuszowego) Teatralnego Placu.

Kommissjoner G. KLEBERG.

BERANNTMACHUNG.

Hiemit die ergebene Anzeige, dass das hiesige Transport-Comptoir der 1-ten St. Petersburgers Gesellschaft (1822) von der Deutschen Strasse nach den Imbaren im Hause des Herrn Adamowicz vis-a-vis dem Rathhaus-Platze verlegt worden ist. Commissionair G. KLEBERG. 1—288

Dom Zleceń Rolników Nadniemeńskich.

Na zasadzie § 14 Ustawy swjъ podaje do wiadomości publicznej za porozumieniemъ się zъ Władzą, że posiedzenie ogólne Akcjonarjuszówъ dla przedstawienia sprawozdania za upłyniony rokъ handlowy, odbędzie się wъ mieście Kaluwarji wъ dniu 13 (25) maja 1862 r., na które to zebranie Zarządъ Domu zaprasza akcjonarjuszówъ. Aleksota, dnia 9 maja 1862 r.

Bracia GAWRONSCY, SKARZYŃSKI i Spółka. 1—287

Olej Konopny

dla jadła, pokostowъ i rozmaitychъ robótъ malarskichъ wъ bardzo znacznejъ partji nadszedł do magazynu KAZIMIERZA KULIKOWSKIEGO. 1—280

ZNAJDUJĄCY SIĘ PRZY KSIĘGARNI p. f.:

JÓZEFA ZAWADZKIEGO W WILNIE.

SKŁAD FORTEPIANÓW ZAGRANICZNYCH

zaopatrzony został obecnie wъ znaczny wybórъ doskonałychъ Forteplanówъ wielkichъ koncertowychъ, oraz mniejszychъ salonowychъ zъ mechaniką Angielską jako też i Angielsko-Niemiecką (Repetitions-Mechanik). Palisandrowychъ lubъ też zъ o. zecha Hiszpańskiego, bardzo wykłintnego i sumiennego wykończenia a pochodzącychъ zъ najlepszych fabrykъ Niemieckichъ jako: ROSENKRANZA wъ Dreźnie (którego wyborne instrumenta odъ latъ kilku są tu jużъ znane). I. G. IRMLERA wъ Lipsku (najdawniejszej i najslawniejszej tego nazwiska wъ Niemczechъ) a wreszcie Jul. BLUTHNERa wъ Lipsku, którego wyroby patentowane ogromną wziętość wъ ostatnichъ czasachъ za granicą zyskały. Ceny odъ rsr. 420—600.

Tamże znajdują się Planina Palisandrowe zъ mechaniką Angielską na ceny rsr. 300—350, oraz Forteplany Wiedeńskie Orzechowe, lub Palisandrowe zъ platą żelazną i bezъ, na ceny rsr. 325—365. Fabryki wyżej wymienione takъ powszechną sławę za granicą posiadają, że wyroby ichъ we wszystkichъ znaczniejszychъ składachъ fortepianowychъ po miastachъ stołecznychъ znaleźć można. Firma też nasza oddawna zъ fachemъ muzycznymъ blisko oznajmiona, tylko takie instrumenta wypisuje, które wszelką rękomię trwałości i dobroci mają. Zresztą publiczność muzyczna, mającъ każdego czasu kilkanaście fortepianówъ zъ rozmaitychъ fabrykъ do wyboru, sama zapewne najlepiej przezъ porównanie wartośćъ ichъ ocenić potrafi.

Prócz fortepianówъ wъ powyższymъ składzie znajdują się:

- 1) ORGMELDIONY Paryżkie zъ fabryki Aleksandra et Fils, dębowe o 4-ch oktavachъ na rs. 70 i mahoniowe o 5-clu oktavachъ na rsr. 125.
- 2) SKRZYPCE i ALTÓWKI zъ fabryki Vuillaume wъ Paryżu odъ rsr. 8—22.
- 3) WIOLOCZELLE zъ teżej fabryki ze smyczkiemъ i futerałemъ na rs. 90.
- 4) SMYCZKI do Wiolonczelli, skrzypiecъ odъ 1 r. 25 k. do 8 rs. 3—237

Będąca uprzednio księgarnia ASSA wъ domu Sikorskiej, zъ dnia 23 kwietnia przeniesioną została do domu Franka przy ulicy Wielkiej, naprzeciwъ domu Pasłowskiego, która jestъ opatrzoną wъ rozmaitychъ przedmiotachъ nowościami. 1—292

Pewna kobieta szuka obowiązku ochmistrzyni. Adres: przy ulicy Portowej, dom Tyszkiewicz, wъ mieszkaniu Abramowicza. 1—284

Człowiekъ wъ sile wieku, znający dokładnie gospodarstwo wiejskie, fabrykacją cukru, zdolny do urzędzenia praktycznie takieżъ fabryki, budowy piecówъ do palenia kości i wyrabiania gazu węglowego, biegły wъ rachunkowości, buchalterji i korespondencji wъ swymъ rodowitymъ polskimъ i niemieckimъ języku, życzy objąć obowiązekъ administratora Dóbr, Dyrektora lubъ Inspektora Fabryki cukru albo kasą i kantoremъ zawiadującego. Blizszą wiadomośćъ zasięgnąć można pod adresemъ E. M. na ręce kupca W. P. Wiśniewskiego N. 30 naprzeciwъ zamkowego zegaru wъ Warszawie. 1—270

Przedaje się KOCZ na leżącychъ reszorrhachъ, lekki i mocny: wъ klasztorze Panienъ św. Michałskich, zapytać pisarza. 3—227

SPRZEDAJE SIĘ wъ Kowieńskiej gubernji wъ Szawelskimъ powiecie MAJATER zъ miasteczkiemъ, Kurtowian, obszaru 500 włok, zъ tychъ górą 200 włok lasu, folwarków 3, gotowego grosza do 7,000 rubli, włością wyszłychъ zъ dziedzicznej zależności dwornychъ 16, wolnoskarbowychъ 457—prócz tego, osad oddającychъ się wъ dzierżawę 70. O szczegóлахъ dowiedzieć się można wъ Wилнѣ, wъ Hotelu Niskowskiego u W. Machnaura. 1—290

W skutekъ zezwolenia miejscowej władzy na sprzedażъ hurtową różnychъ towarówъ, zawiadamia się niniejszymъ osoby interesowane, iż sprzedażъ takowa odbywać się będzie odъ dnia dzisiejszego wъ domu W. Wolskiego przy ulicy Wielkiej D. SIARZYŃSKI. 1—286

Potrzebna jest wiadomośćъ o zamieszkanu p. TEODORA JUONA (urodzonego wъ Kurlandji). Uprasza się o nadesłanie do Redakcji. 3—248

1—296

Skład będzie odkryty od 1 maja do 1 czerwca,
pan Wotkiej osobiście przytomny przy sprzedaży.

2—253

3.

—263

2—254

2-264

Помѣщикъ изъ Пруссіи ЦОЛЛИЧЪ.

Majątek do sprzedania w powiecie Borysów-
włók 25. Wiadomość w Hotelu Hana N. 5.
3-239

Wyszłedł **Tom V-y Praktycznych Postrzeżeń Le-**
karzy Wilenskich wydawanych przez Proff. *A. F. Adamowicza*. 8-vo str. 307
Cena r. 1 kop. 50. Cena całego zbioru 5 Tomów r. 3 k. 50. Z przesłaniem pocztą r. 4.
Nakładem teŹże księgarni wydane nader ozdobnie za granicą, następnę nowe utwory muzyczne:
1) **TRZECH BUDRYŚÓW**, ballada *A. Mickiewicza* z muzyką *St. Moniuszki*. Cena kop. sr. 90.
2) **ROZMÓWA** *Ad. Mickiewicza* z muzyką *St. Moniuszki*. Cena kop. sr. 40.
3) **IMPROWIZACJA** *A. Mickiewicza* z muzyką *St. Moniuszki* kop. sr. 20.
4) **ADIEU à la PATRIE**. Polonaise Célèbre pour le Piano du Pr. *Michel Ogiński*, transcritę par
St. Moniuszko. Cena kop. sr. 30.
5) Melodie Inédite de *Chopin* „**LECA LISCIE** z **DRZEWA**“ transcritę pour Piano par
Thadée Tyszkiewicz. Cena kop. sr. 40.

изъ известнаго Англійскаго завода
РАНСОНА и СИМСА въ ИПСВИЧЪ.

как то: *Паровые машины, Мотовильные машины* (как паровые так и с конными приводами), *Вязальные и сортировочные машины, Пилные станки, Соломорезки, Железные коняги Гравли, Борозы, плуги и проч.* принимаю и по фабричным ценам, и имю **НА РАЗСМОТРЕНИЕ ОБРАЗЦОВЫЙ СОРТИМЕНТ**. — Механики для установки, планы и росписи ценам доставляются по принадлежности, и поручения на починки принимаются.

Адресъ: на большой кузнечной улицѣ, въ домѣ Гартмейера, новый N. 11,
въ городѣ Ригѣ, Лифл. губ. 2—246

Księgarnia **M. Orgelbranda** w Wilnie otrzymała :

(zastosowanych do formatów biletów wylotowych) w najróżnorodniejszych kształtach i oprawach, po cenach znacznie umiarkowszych od dotychczas praktykowanych: **Od 1 Rsr.**, do kilkunastu.

i zagranicznych, tak dawniejszych jak o i współczesnych, w kształcie biletów wizytowych, po 50 kop. Oddzielny katalog nowo wydrukowany, w tych dniach się rozeszle.

NA PAŁACE, DOMY, CHATKI, FORTECE, TEATRA, MŁYNY, MAGAZYNY, POKOJE. Wycinają się one z cząstek narysowanych na arkuszach, potem sklejają według załączonych wzorków i ustawiają na deseczce lub tekturze. Cena arkusza 30 kop. Z końcem przeszłego roku sprowadzony transport rychło rozprzedany, najwymowniej świadczy o użyteczności pomienionych arkuszy malowanych i zajęciu niemi powszechnie obudobnóm.

w różnych językach i rozmiarach, na ceny od 65 kop. do kilkudziesięciu rubli. 3—210

wprost ze źródeł tegoż rocznego czerpania jako to Obersalzbrun i gorzka Woda (Bitter Wasser) nadeszły do handlu P. Gruzewskiego pod firmą Wojciechowicza w Wilnie a następnie z innych źródeł, jedne po drugich, każdego tygodnia nadchoǳić będą, przeto polecając takowe interesantom, tak miejscowym jak i w oddaleniu zamieszkałym, którym przesyłki z akuracnością i pospiesznie ułatwiać się będą.

3—221

prawdziwe Paryżkie są do sprzedania w handlu P. Grużewskiego pod firmą Wojciechowicza.

sa do nabycia **Młocarnie** przenośne, większe i mniejsze, **Grabie** konne i ręczne Howarda, **Sieczkarnie** rozmaitej konstrukcji i t. p. również rozmaitego rodzaju **Ekwipaże** zagraniczne i Warszawskie po cenach nader umiarkowanych.

2—277

kupca EDWARDA FECHTELA ma honor donieś, iż *Salonowe* długie 100 sz. za 1 k., *krótkie* w drewnianych i papierowych pudełkach 500 sz. za 4 k. i 5 k. i *Amorfowe* w 100, 200, 300 sz. po 3, 5, 7 k. sprzedają się podczas kontraktów.

2—256

poprawnych od 2 do 5 lat mających zdrowych, do chowu zdalnych, w połowie ze skopami są do sprzedania po cenie umiarkowanej zaraz po strzyżu to jest w pierwszych dniach czerwca r. b. w dobrach Karolin o milę od miasta Grodna położonych żłak i począta odbiera się, tamże są do sprzedania Flance Chmielowe Bawarskie po zł. pol. 10 za tysiąc, od pakowania zaś każdego tyśiąca po złp. 4 odesłane być mogą na koszt odbierającego.

Na Zarzeczu w domu proff. Zdanowicza, sprzedaje się KOCZ Warszawski nowy, na stojących resorach, z waszą i 4 paczkami za 300 rsr. i stary FORTEPIAN za 50 rsr. Pytać się u stróża. 2—274

прибыль в Вильно и занимается скульптурным искусством по повзршим опытам в области науки, операции и техники. Жителствует в Отель Нипковска N. 39; принимает приходящих за е втмом, с едневно, с 9 часов до втмом, и с 3 до 5 по полудни.

przybył do Wilna i wykonywać będzie swoją sztukę według najnowszych doświadczeń na drodze nauki, operacji i techniki. Mieszkanie: Hotel Niszkowski N. 39 przyjmuje cierpiących codziennie od godz. 9 do 1 z rana i od 3 do 5 po południu. 3—229

FABRYKANT POWOZÓW Z WARSZAWY
ma zaszczyt donieść szanownej publiczności, że
przybył na Jarmark tutejszy z pojazdami, z kom-
pletniemi do nich potrzebnymi przyborami. O wy-
kończeniu i o fassonach raczy szanowna publicz-
ność sama się przekonać.
Skład w Hotelu Michela.
Niemniej przyjmuje wszelkie obstalunki.

Szanownych Współziomków pozwalamy sobie niniejszem uwzględnić, iż z dniem 3 (15) kwietnia r. b. otwieramy w Królewcu przy ulicy Vorderer-Vorstadt N. 27³⁸ Dom Złeczeń, celem ułatwienia wszelkich interesów, a mianowicie sprzedaży lub zakupu wszystkiego, czego tylko rolnictwo, przemysł i handel dostarcza. Dawniej ziemianie, obeznaliśmy się teoretycznie i praktycznie z Rolnictwem, dziś jako kupcy, potwierdzaliśmy sobie wszelkie źródła handlowe i oczekujemy złeczeń. Dom nasz skrzętnie usłuchwać będzie, wykonywać dane poruczenia śpiesznie, dobrze i tanio, oraz dbać o to, ażeby każdy stosunek z nami, najzupełniej szanownych komitentów zadowalał. Królewiec (Königsberg in Pr.) d. 1 kwietnia 1862.

Kąpiele w wodach mineralnych Birsztąńskich, położonych w Trockim powiecie nad brzegiem Niemna, stale rozpoczynają się z dniem 15 miesiąca maja—wody te przynosząc pomoc i uzdrowienie udającym się do nich chorym, zyskały stałą swą wziętość—z leczają się jako mające czyste i obfite źródła; zdrową i przyjemną nad brzegiem Niemna miejscowość. Pomoc lekarską, pomieszkanie i konieczne wygody każdy tam znaleźć może. Z odkryciem zaś kolei żelaznej ułatwia się przejazd koleją do Kowna, zkąd pozostaje cztery mile po dobrej drodze do Birsztan.

Ma zaszczytawiadomić Szanowną Publiczność, że od dnia dzisiejszego *Cena portretów będzie niższy i stały*, a mianowicie po 6 rub. i po 4 rub. tuzin, w celu zrobienia jej przystępniejszą dla osób mniej zamożnych.

Pragnąc przyjmować w każdym czasie i jak najdokładniej spełniać wszelkie obowiązki, ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY ROZKONA świeżo sprowadził z Paryża udoskonalone maszyny, (odbijające za jednym razem 12 portretów), i żadnych najcenniejszych wynalazków w tej sztuce nie ominie, żeby tylko zadowalać Szanowną Publiczność, której względami od lat kilku szczepie się.

Jakoż wkrótce wyda ALBUM z 20 najcenniejszych WIDOKÓW FOTOGRAFICZNYCH WILNA złożone, gustownie w angielskie płótno, oprawne. O wyjściu na świat ALBUMU, Szan. Publiczność przez tę gazetę będzie uwiadomiona.

3—224

na ulicy Wileńskiej, na rogu przy remizie, naprzeciw domu p. Sniadeckiego, na piętrze, z meblami, stajnią i wozownią, za cenę umiarkowaną. 2—281

Parfumer z Paryża, Fabrykant w St. Petersburgu.
Magazyn przy Newskim Prospekie, N. 92 d.
Menaieff.

Przez pięć lat z rzędu przybywając na Wileński jarmark i będąc zawsze chlubnie zaszczytowany przez wysoką Wileńską publiczność i obywatelstwo Litewskie, otworzyłem i teraz na tymże jarmarku w budzie pod N. 29 skład pachnideł, piśmiennych materiałów i kosmetyków i mam honor najuprzejmiej polecić się względem i pamięci wysokiego obywatelstwa, które odwiedzając magazyn, zechce ocenić prawdziwą tych towarów doskonałość i umiarkowaną cenę.

Skład będzie otwarty od 1 maja do 1 czerwca.
P. Rosler osobiście jest przy wyprzedaży.

Przejeżdżającym przez Królewiec ułatwia po najkorzystniejszym kursie wszelką zamięnę, czy to na gotówkę lub weksel.

J. GOSICKI w Królewcu.
Machiny i narzędzia rolnicze z pierwszych fabryk sprzedaje po cenach fabrycznych i odstepuje stosowny rabat 5—10 %, ekspedując takowe bezpłatnie do kraju.

J. GOŚCICKI w Królewcu. 2—244

Nież podpisany inżynjer i Technik Rolniczy, ma honor ofiarować swe usługi panom obywatelom, do drenowania pól, skrapiania tak i szcegłowego pomiaru gruntów. Wykonywał już tego rodzaju roboty w wielkich rozmiarach i z najpomyślniejszym skutkiem w Prusach, Czechach i Węgrzech. Łaskawe poruczenia, upraszam adresować przez Wilno w Giedrojcach J. W. P. R. Jasińskiego.

R. HAUPTMANN. 3-220

Niżej podpisany, ma zaszczyt zawiadomić, iż przybył do m. Wilna z wielkim doborem KAPELUSZY słonkowych męzkich, kobiecych i dziecięcych, i sprzedaje one po cenach umiarkowanych, w budzie N. 39 naprzeciw Katedry.

M. SCHWARZ fabrykant słomkowych kape-
luszy z Warszawy. 3—252